Steaua fără nume

Mihail Sebastian

SCENA XIII MONA - PROFESORUL
SCENA XIV PROFESORUL – UDREA

Piesa "Steaua fără nume" a fost prezentată pentru întâia oară în seara zilei de 1 Martie 1944 pe scena teatrului Alhambra cu următoarea distribuție în ordinea intrării în scenă:

ŞEFUL GĂRII Marcel Anghelescu
UN ŢĂRAN I. Şerbănescu
PROFESORUL Radu Beligan
ICHIM C. Iordănescu
D-RA CUCU Nora Piacentini
O ELEVĂ Nineta Gusti
PASCU N. Tomazoglu
CONDUCĂTORUL G. Basmagian
NECUNOSCUTA Maria Mohor
UDREA V. Brezianu
GRIG Mircea Şeptilici

DIRECŢIA DE SCENĂ Soare Z. Soare
DECORURI Mircea Şeptilici

ACTUL I

Gara mică în provincie. Biroul şefului de gară, care este în acelaşi timp "birou de mişcare, telegraf, "cassa de bilete". In peretele din fund o fereastră dublă, iar mai la dreapta o uşe cu geam şi uşa cu fereastra dă în spre peron. Se văd prin ferestrele afumate, peronul gării, doi stâlpi de felinar, linia ferată, câteva vagoane de marfă, trase undeva mai departe pe o "linie moartă".

Intre fereastră şi uşe, fixată în perete, un orologiu mare, în fund, arătătoarele înţepenite în cadran, arătând 3 şi 12 minute.

In peretele din stânga, o ferestruie mică, pătrată, de ghişeu, răspunzând de sigur în sala de aşteptare, pe unde se cumpără şi se vizează biletele.

In restul încăperii, mobilă şi ustensile adecuate. Un aparat telegrafic, frâne, telefon etc. Pe pereţi un mers al trenurilor şi diverse tabele şi avize ceferiste.

La ridicarea cortinei nu e nimeni în scenă. Telefonul sună, aparatul telegrafic bate, amândouă fără răspuns, cine ştie de când.

Uşa dinspre peron larg deschisă. O locomotivă manevrează undeva pe o linie secundară gâfâind şi suflând din greu. O voce se aude strigând somnoroasă, *fereşte linia, fereşte linia.* Un ţignal ascuţit, ca un nechezat de mânz, sgomot de tampoane etc.

Intre timp telegraful şi telefonul sună mereu.

SCENA 2ŞEFUL - UN ŢĂRAN

Intră şeful, cu chipiul pe cap, un fanion în mână. Merge spre aparatul telegrafic. Se uită la banda de hârtie, o rupe, şi pe urmă apasă pe mânerul aparatului telegrafic, care' amuţeşte. Se îndreaptă spre telefonul din perete, întoarce de câteva ori manivela, ridică receptorul.

ŞEFUL

Allo, allo... *(Nu răspunde nimeni probabil. Acroșează De afară se aude un nou șuerat de locomotivă. Șeful merge spre ușă și din prag strigă, cu mâna pâlnie la gură, peste linie):*

Ichim! Ichim! Să fii cu ochii în patru când o trece acceleratul. Vezi. de raţe şi de gâşte. Să nu-mi calce vreuna, că te pui s'o mănânci... Ş'o plăteşti. *(îşi scoate chipiul și-l pune în cuier. Merge spre masa telegrafului și ia loc acolo și citind încă odată banda ruptă adineaori din aparat. Pe uşe intră un ţăran).*

ŢĂRANUL

Dacă nu vă e cu supărare.

ŞEFUL

{*Sever):* Ce pofteşti d-ta?

ŢĂRANUL

Un belet pentru.

ŞEFUL

Treci la cassa de bilete.

ŢĂRANUL

Păi io ziceam că.

ŞEFUL

Treci la cassa de bilete, n'auzi? *(Se ridică de pe scaun și vine spre ușă):* Aici intrarea e oprită. Scrie şi pe uşe. (închide uşa): Intrarea particularilor oprită. Strict oprită. *(Ţăranul a rămas afară pe peron, în fața ușii ce i s'a închis în nas și o clipă rămâne acolo, ca și când ar silabisi avizul. Pe urmă trece spre stânga, spre fața ferestrei și dispare. Șeful a revenit la birou. Abia s'a așezat, că se și aud ciocănituri în ferestruica din stânga. Șeful ridică oblonul ghișeului, apare capul țăranului).*

ŞEFUL

Ce pofteşti d-ta?

ŢĂRANUL

Să-mi daţi un belet pentru.

ŞEFUL

(Scurt): Mai târziu. *(Vrea să tragă în jos ferestruica).*

ŢĂRANUL

Nu-i aicea cassa de belete?

ŞEFUL

Aicea e. Dar nu e deschis.

ŢĂRANUL

Păi parcă ziceaţi.

ŞEFUL

N'auzi omule că nu s'a deschis.

ŢĂRANUL

Şi când se deschide?

ŞEFUL

Scrie afară. *(Trage ferestruica pe jumătate, pe urmă citește un bilet lipit pe geamul ghișeului):* "Cassa de bilete se deschide jumătate oră înainte de sosirea trenului".

ŢĂRANUL

(întroducându-şi capulpe sub ferestruică): Şi trenul când soseşte?

ŞEFUL

Scrie afară. *(Trage definitiv oblonul ghişeului. Se aşează iar la birou. Pe peron se vede trecând prin faţa ferestrei silueta profesorului, care, o secundă mai târziu apare în faţa uşii, parcă ezită puţin, ridică privirea spre -probabil - orologiul peronului, se uită la ceasul lui de mânaşi pe urmă deschide uşa).*

SCENA 4ŞEFUL - PRO FESORUL

Profesorul 30-32 ani. îmbrăcat curat, chiar îngrijit, dar modest.

PROFESORUL

Bună ziua.

ŞEFUL

(Cordial): Aaaa! Am onoarea, dom' profesor. Lume nouă.

PROFESORUL

(Din prag): Voiam...

ŞEFUL

Intră, intră te rog.

PROFESORUL

Voiam. voiam numai să întreb. ceasul de afară de pe peron. merge înainte?

ŞEFUL

Uneori. Alteori rămâne în urmă.

PROFESORUL

Aşa gândeam şi eu. fiindcă.

ŞEFUL

(Arătându-i un scaun): Da ia poftim. Nu iei loc?

PROFESORUL

Nu, mulţumesc. Intrasem doar să văd cât e ceasul. *(Se uită la orologiul din perete):* 3 şi 12. Nu se poate. (Se *uită la ceasul lui de mână).*

ŞEFUL

De ce? Cât e la al d-tale?

PROFESORUL 7 fără 20.

ŞEFUL

Păi aşa o fi. *(Se duce spre orologiu şi întoarce cu degetul minutarele):* Le mai aşez şi cu mâna. că dacă ar fi să mă iau după ele.

PROFESORUL

Dar atunci. atunci d-ta nu ştii niciodată cât e ceasul.

ŞEFUL

Ei asta-i... Cum să nu ştiu? Când trece 747 dinspre Câmpina, e 8. Când vine 115 dinspre Sinaia, e 8,20: când se încrucişează 63 cu 97, e 12 şi 5. Când vine d-ra Cucu, e 7. Şapte precis.

PROFESORUL

Şi dacă întârzie?

ŞEFUL

Cine? D-ra Cucu? N'o cunoşti.

PROFESORUL

Nu. Trenul. Cum ştii d-ta când întârzie trenul?

ŞEFUL

Dar ce zor am să ştiu? Pe mine mă găseşte totdeauna aici, la datorie.

PROFESORUL

Totuşi, bunăoară astăzi.   Personalul.   Vine la timp?

ŞEFUL

De ce? Pleci undeva? Aştepţi pe cineva?

PROFESORUL

Da. Aştept.

ŞEFUL

Pe cine?

PROFESORUL

Adică, de fapt nu aştept. I-am dat lui Pascu să-mi aducă ceva dela Bucureşti.

ŞEFUL

Care Pascu?.

PROFESORUL

Pascu.   cu magazinul general, de pe uliţa veche.

ŞEFUL

A! Omul nostru. L-am văzut azi dimineaţă când a plecat.

PROFESORUL

(Parcă puţin neliniştit): Ai vorbit cu el? Ţi-a spus că se întoarce diseară?

ŞEFUL

N'am prea vorbit, că-mi era somn. Am fost azi noapte la Judecător la un poker. M'au lăsat lefter al dracului, dar ştii lefter.

PROFESORUL

Prin urmare n'ai vorbit cu Pascu?

ŞEFUL

Eu nu, dar nevastă-mea i-a dat nu ştiu ce, să-i cumpere dela Bucureşti, nişte panglici, nişte ace. Că chiar îi ziceam: ce te sculaşi femee cu noaptea 'n cap, să baţi capul omului.

PROFESORUL

(Preocupat, uitându-se la ceasul din perete şi pe urmă la al lui): Numai de n'ar întârzia.

ŞEFUL

Dar de ce? E o chestie importantă?

PROFESORUL

(Evasiv): Da... Vezi...

ŞEFUL

Fac prinsoare că iar e vorba de o carte.

PROFESORUL

(Ca şi cum s'ar scuza): Da.

ŞEFUL

(Dojenitor): Nu te mai laşi de cărţi dom' Profesor.

PROFESORUL

E o carte mai... Cum să-ţi spun eu? mai rară, mai deosebită... O comandasem de mult din străinătate. încă din astă iarnă. Credeam că nu mai vine, că nu se mai găseşte. Când ieri dimineaţa mi-a venit înştiinţare dela Bucureşti, dela librari, că a sosit. Şi atunci am rugat pe Pascu.

ŞEFUL

Şi n'ai avut răbdare să ţi-o aducă acasă. Venişi la gară să-i ieşi înainte.

PROFESORUL

O aştept de atâtea luni.

ŞEFUL

Patimă mare cărţile, dom' Profesor. Da, da, patimă mare. Nu te mai saturi de ele. Uite, chiar azi noapte, stăteam de vorbă cu judecătorul şi farmacistul. "Băiat bun Profesorul - zicea Lascu farmacistul - dar are un cusur; toată ziua cu nasu 'n cărţi".

PROFESORUL

Exagerează.

ŞEFUL

Ba chiar aşa e. Nu te vede omul la cafenea, sau la grădină, sau la bodegă... Să mai iei o ţuiculiţă. Să mai schimbi o vorbă. Să mai faci un pokeraş.

PROFRSORUL

Nu prea am timp.

ŞEFUL

Ei, bravo! îmi plăcuşi. Da' noi, cum avem?. Cum zicea şi d-ra Cucu; dacă într'un târg ca al nostru, noi intelectualii. .

PROFESORUL

(S'a *uitat din nou îngrijorat la ceasul lui apoi la cel din perete):* D-le Şef! Eu cred că ceasul d-tale stă.

ŞEFUL

Dar de ce?

PROFESORUL

La mine acum e 7 fără 14.

ŞEFUL

Zău!... *(Merge spre ceas şi pe urmă mişca limba cea mare a orologiului):* Cum trece vremea domnule!

PROFESORUL

Mai e mult până vine personalul?

ŞEFUL

Mai e. Intâiu trece rapidul.

PROFESORUL

Care rapid?

ŞEFUL

Automotorul.

PROFESORUL

Aşa? Atunci. atunci am venit prea devreme. Mai am timp să mă duc şi să mă întorc.

ŞEFUL

Dar de ce să te duci? Mai bine stai aici să vezi cum trece rapidul, că e frumos.

PROFESORUL

Nu, nu, am treabă.

ŞEFUL

E plin de coconet şi de domnişori spilcuiţi. Se duc la Sinaia să joace la ruletă.

PROFESORUL

Las'că mă întorc. Mă 'ntorc (Iese). *Aproape în acelaş timp pe peron, dinspre stânga, se vede prin fereastra îchim, magazionerul, cu un cărucior ceferist. Profesorul şi îchim se întâlnesc cam în dreptul uşii. Profesorul dispare prin stânga, îchim se opreşte în faţa uşii rămasă deschisă.*

SCENA 7ŞEFUL - ICHIM - ŢĂRANUL (la ghişeu)

ICHIM

(Din prag): Dom' Şef! A zis cucoana să-mi daţi bani, că se duce la târguit. ŞEFUL

Cât? ICHIM

A zis că cinci sute.

ŞEFUL

500? *(Deschide un sertar, se uită înăuntru şi pe urmă-l închide):* Să lase pe mâine, că e zi 'ntâi şi primim leafa.

ICHIM

A zis c'acum. că dumneaei se duce în târg şi că mâine nu poate, că vine cucoana lu' domnu Lascu, în vizită.

ŞEFUL

Ei drăcie. *(Deschide încă odată sertarul, se mai uită odată înăuntru, îl închide la loc):* Ichim! N'ai tu nişte bani mărunţi până mâine.

ICHIM

N'am, să trăiţi dom' Şef. Că m'aţi pus eri de-am plătit raţa. aia de-a călcat-o acceleratul.

ŞEFUL

De, Ichim, ce să-ţi fac. Regulamentul. Regulamentul înainte de toate.

ICHIM

(Mormăind, mai mult pentru el): Şi barem s'o fi mâncat.

ŞEFUL

(S'a căutat prin buzunare, a mai deschis odată sertarul şi pe urmă, aducându-şi aminte, se duce spre ferestruica ghişeului, ridică oblonul, scoate capul şi strigă): Ei! Nu e nimeni la bilete? S'a deschis cassa. *(işi trage capul înapoi şi lasă jos oblonul):* Ascultă, Ichim, parcă era unul adineaori, care voia să cumpere un bilet. Ia vezi, unde a dispărut, (In *momentul acesta se aud bătăi în ferestruică).* Ba stai. parcă s'a întors. *(Ridică din nou oblonul):* Ce vrei, omule?

ŢĂRANUL

(Introducându-şi capul): Păi să-mi daţi un belet.

ŞEFUL

Până unde?

ŢĂRANUL

Până la Jirovăţ. Câte parale face?

ŞEFUL

380 cu clasa 3-a. Ori vrei a doua?

ŢĂRANUL

Ba m'a ferit Dumnezeu. Cât ziceaţi?

ŞEFUL 380.

ICHIM

Dom' Şef. Nu ajunge. 500 a zis cucoana.

ŞEFUL

Mai bine să-ţi dau un bilet pentru Imoasa. 509 lei. Ce să cauţi la Jirovăţ?

ŢĂRANUL

Păi am nişte opinci de vânzare. Şi am un cumătru la Jirovăţ de are prăvălie.

ŞEFUL

Da' la Imoasa n'ai niciun cumătru?

ŢĂRANUL

Ba am şi acolo, că eu de felul meu.

ŞEFUL

(Tăindu-lscurt): Atunci să-ţi dau pentru Imoasa. (A *şi scos un bilet din raftul cu cartoane, îl stampilează la maşină, şi i-l dă):* 509 lei.

ŢĂRANUL

509? Păi eu aveam treabă la Jirovăţ.

ŞEFUL

Nu-i nimic. Te dai jos la Jirovăţ, îţi faci treburile acolo şi p'ormă a doua zi te urci în tren şi mergi mai departe, la Imoasa.

ŢĂRANUL

Da' ce să fac la Imoasa?

ŞEFUL

Nu zici că ai un cumătru?

ŢĂRANUL

Ba am.

ŞEFUL

Atunci ce mă mai ţii de vorbă. Scoate banii şi pleacă sănătos.

ŢĂRANUL

(Numărândbanii): 400... 500... şi patru, şi şase şi 9...

ŞEFUL

(A *luat banii şi aproape instantaneu a lăsat oblonul în jos):* Dă-i cucoanei banii, Ichim.

ICHIM

Am înţeles, dom' Şef. *(Iese, îşi ia căruciorul şi dispare pe peron în dreapta. Se aud bătăi în oblonul ghişeului Şeful ridică oblonul).*

ŞEFUL

Ce mai e? Ce mai vrei?

ŢĂRANUL

Da' dac'o fi să plec la Imoasa, trebue alţi bani?

ŞEFUL

Nu. II vizezi pe ăsta la gară.

ŢĂRANUL

Aha! Care vasăzică... *(Şeful nu-lmai lasă să termine şi trage oblonul).*

SCENA 8ŞEFUL - DOMNIŞOARA CUCU

Telegraful bate. Şeful urmăreşte panglica hârtiei. Prin fereastra se vede trecând pe peron, dinspre stânga, d-ra Cucu.

ŞEFUL

(Bătând în geam): Săru'mâna, d-ră Cucu.

D-ra CUCU

Bună ziua, domnu Ispas. *(Trece prin faţa uşii spre dreapta, continuându-şi plimbarea pe peron).*

ŞEFUL

(Se ridică dela masă, se apropie de orologiul din perete, muta minutarul la 7 fix): Cum trece vremea dom'le! *(Iese pe urmă în prag):* Cald! Cald al dracului domnişoară Cucu. '

D-ra CUCU

Ba aici, la d-ta, la gară, parcă-i mai răcoare.

ŞEFUL

Aşi. Ţi se pare. Nici n'ai zice că suntem în Mai. S'a înserat şi uite ce zăpuşeală. Parc'am fi în Iulie.

D-ra CUCU

Dar ce-am auzit, d-le Ispas? Ţi-a călcat ieri rapidul un curcan?

ŞEFUL

Cum?

D-ra CUCU

Aşa mi-a spus azi dimineaţă, la şcoală, în cancelarie, M-me Voinea, de Ştiinţe Naturale. Zicea c'a aflat bărbatu-său dela poştă, că-i spusese dirigintele.

ŞEFUL

Da' de unde, d-ră Cucu? Mai întâi n'a fost rapidu. A fost acceleratul. Şi pe urmă nu era curcan. Era raţă.

D-ra CUCU

Ia te uită cum exagerează lumea!

ŞEFUL

O raţă pestriţă, cu ciocul sur. A făcut-o nevastă-mea pe varză, azi la prânz. O minune!

D-ra CUCU

Da parcă tot a fost o chestie cu un curcan? Sau curcă era?

ŞEFUL

Ei! Acu trei săptămâni, după Rusalii. Pe aia o călcase un tren de marfă. (Toată această convorbire a avut loc în fundul scenei, Şeful fiind în pragul uşei, iar d-ra Cucu pe peron, în faţa uşii).

D-ra CUCU

(Cu o mişcare bruscă de alarmă, intră în birou): O elevă!

ŞEFUL

O elevă?

D-ra CUCU

Mi se pare că e Zamfirescu. Zamfirescu dintr'a şasea.

ŞEFUL

Treci după uşe, să nu te vadă. Să n'o sperii.

D-ra CUCU

(Se trage pe lângă perete şi duce degetul la gură): Ssst!

ŞEFUL

Lasă-mă pe mine să văd. *(Iese pe peron şi se uită în dreapta şi în stânga cu un aer de prefăcută indiferenţă. Pe urmă se întoarce):* Aşi. Ţi s'a părut. Nu e nimeni.

D-ra CUCU

Dac'o prind, o dau afară din şcoală.

ŞEFUL

Prea eşti aspră.

D-ra CUCU

(Ritos): O dau afară. Am spus de o mie de ori că nu e voie să vie la gară. Am pus şi afiş la cancelarie. Ce e desmăţul ăsta? Una, două, hai la gară.

ŞEFUL

Ei! Le place şi lor că.   e mai răcoare.

D-ra CUCU

Las'că ştiu eu ce le place. Le place să se sgâiască la ferestrele vagoanelor şi să-şi facă semne cu bucureştenii. *(Sună telefonul).*

ŞEFUL

(Ridicând receptorul): Allo!... Da... linia întâia... Salut... {*închide telefonul):* Vine automotorul de Sinaia. I-a dat drumul dela canton. (Ia *din cuier chipiul şi-l pune pe cap).*

D-ra CUCU

Automotorul ăsta e un scandal. De când l-au pus in circulaţie, nu mai am linişte în cursul superior. Toate fetele şi-au pierdut capul.

ŞEFUL

Şi nici măcar nu opreşte la noi. Ce-ar mai fi dac'ar opri?

D-ra CUCU

(Indignată): Să oprească? N'avem nevoie. Nu ne trebue.

ŞEFUL

Tren de lux, d-ră Cucu. Nu se uită el la noi.

D-ra CUCU

Tren de pierzanie. Plin de jucători de ruletă şi femei. uşoare.

ŞEFUL

Asta aşa zic eu. Miroase a parfum când trece.

D-ra CUCU

Nu ştiu a ce miroase, dar într'un oraş cum se cade n'ar trebui să se permită. Eu l-aşi pune să treacă noaptea şi cu perdelele trase.

ŞEFUL

Ba eu drept să spun, îmi pare rău când îl văd aşa, numai cum îmi sboară prin 'naintea ochilor... Şi eu stau cu mâna la chipiu.

D-ra CUCU

(Reprobatoare): Stai cu mâna la chipiu?

ŞEFUL

Ce să fac ? Regulamentul!... *(După o secundă, vindicativ):* Nu dă Dumnezeu o iarnă cu zăpadă mare, să se împotmolească p'aici pe la noi. I-aşi da pe toţi jos din tren şi le-aşi pune lopata în mână, să cureţe linia.

D-ra CUCU

Aşa le-ar trebui.

ŞEFUL

Ehei! Câte d'astea am văzut eu... Eram de serviciu la Deduleşti, pe linia Făurei, acum vreo 20 de ani. Linie inundabilă. Ei. şi 'ntr'o toamnă, aşa cam prin Noemvrie. *(se aude de departe un şuerat ascuţit. Şeful se întrerupe):* I-auzi-l că vine. *(Iese pe peron. Sgomotul trenului se apropie. D-ra Cucu dă să iasă şi ea pe peron, dar în prag tresare, - a văzut ceva... face un pas înapoi şi scoţând numai vârful nasului afară, rămâne într'o atitudine încordată de pândă. Un sgomot ritmat de roţi şi pistoane creşte, se apropie, devine asurzitor: cu o iuţeală de fulger şi cu un ţipăt scurt de locomotivă, trece prin fund,, trenul automotor. Prin fereastră se vede din spate, şeful, salutând smirnă. Câteva secunde după trecerea monstrului, nicio mişcare. Se aude doar sgomotul roţilor depărtându-se, şeful dispare din dreptul ferestrei spre stânga.*

SCENA V

D-ra CUCU - ELEVA

D-ra CUCU

(Făcând un pas pe peron): Zamfirescu! *(Formidabilă):* Stai pe loc, Zamfirescu... Ia vino aici domnişoară. Mai aproape! Mai aproape, n'auzi? *(Prin fereastră se vede ivindu-se din stânga o fată de şcoală în uniformă. Abia îndrăsneşte să se apropie de teribila d-ră Cucu, care a rămas în fața ușii și-i face semn cu degetul):* Prin urmare, de astea-mi eşti d-ta? Aici îți faci d-ta veacul? La gară, ai? La gară!

ELEVA

(Pierdută): Domnişoară.

D-ra CUCU

Taci! *(Din dreapta se iveşte Ichim împingând cărucìorul lui ceferist. D-ra Cucu cu un gest scurt îi arată elevei uşa biroului):* Intră înăuntru... *(Fata ezită):* Intră înăuntru, n'auzi? (O *împinge înăuntru. Intră și ea, trage ușa):* Ce cauți aici?

ELEVA

(Pe jumătate moartă): Dom'şoară vă rog.

D-ra CUCU

Taci! *(Răspicat):* Ce cauți aici?

ELEVA

Dom'şoară vă rog.

D-ra CUCU

Taci! Nenorocito. Să n'aud o vorbă. Unde ti-e numărul?

ELEVA

(Inocentă și speriată): Numărul?

D-ra CUCU

(Apucând-o de mâneca stângă a șorțului): Da, numărul. Te faci că nu ştii? Ce număr ai?

ELEVA

218.

D-ra CUCU

Şi unde e?

ELEVA

A. a. a căzut.

D-ra CUCU

L-ai prins în copci, Zamfirescu!

ELEVA

Dom'şoară vă rog.

D-ra CUCU

Taci! *(Caută în buzunărelul de sus al șorțului și scoate de sus un petec de stofă):* L-ai prins în copci! Şi de când porți d-ta gamenul pe o ureche? Şi şorțul pe talie! *(Cu fiecare cuvânt îi corectează ținuta):* Unde te trezeşti? La bal?

SCENA VI D-ra CUCU - ELEVA - PROFESORUL

PROFESORUL

(Deschide ușa, dă să intre, dar se oprește în prag): Pardon. *(Vrea să plece).*

D-ra CUCU

Stai, stai, domnu Miroiu. Stai să vezi cu ochii d-tale.

PROFESORUL

(Intrând): S'a întâmplat ceva? Ce s'a întâmplat?

D-ra CUCU

Ce s'a întâmplat? Mă mai întrebi ce s'a întâmplat? *(Cu un calm sdrobitor):* Adineaori a trecut automotorul şi am prins-o pe dumneaei *(gest acuzator)* pe peron.

PROFESORUL

(Blând): Chiar pe peron?

D-ra CUCU

(Sdrobitor): Chiar pe peron.

PROFESORUL

Poate. poate că n'a ştiut.

ELEVA

(O licărire de speranţă). Să vedeţi, domnule profesor.

D-ra CUCU

Taci! *(cătreprofesor).* N'a ştiut? Cum n'a ştiut? *(Către elevă):* Cum n'ai ştiut, Zamfirescu? N'am pus afiş la şcoală, negru pe alb? Nu l-ai copiat pe caiet de 75 de ori? Nu l-aţi învăţat pe dinafară în ora de educaţie? *(Schimbare de ton. Brusc. Poruncitor):* Ce scrie în afiş, Zamfirescu?

ELEVA

(Ca *o lecţie):* "E interzis elevelor din cursul inferior şi mai ales din cursul superior...".

D-ra CUCU

Mai ales!

ELEVA

. s ă se plimbe la gară ziua sau seara, dar mai ales.

D-ra CUQU Mai ales?

ELEVA

. î n orele când trece automotorul".

D-ra CUCU

(Cruntă): Ei ?

PROFESORUL

(Mai *slab, mai neconvins):* Ei?

D-ra CUCU

Ce cauţi la gară, Zamfirescu?

ELEVA

Să vedeţi, dom'şoară.

D-ra CUCU

Taci!

PROFESORUL

Dac'o întrebi, las-o să răspundă.

D-ra CUCU

Ce să răspundă? Ce să răspundă? *(Către elevă):* Poftim, răspunde.

ELEVA

(Năucită): Ce să răspund?

D-ra CUCU

Ce cauţi aici? De ce ai venit?

ELEVA

Să vedeţi dom'şoară... Mama... Vreau să spun tata... Adică o mătuşă a mea... O scrisoare... Un colet. da un colet.

PROFESORUL

(Ca sa pună capăt sbuciumului): Nu te mai osteni. Să-ţi spun eu de ce ai venit. Pentrucă-ţi place să vii la gară. Iţi place să te uiţi când trec trenurile. *(Omeneşte, simplu):* Nu-i aşa?

ELEVA

(Isbucneşte în plâns).

D-ra CUCU

Plângi Zamfirescu. Plângi că ai de ce plânge. Ai să vezi tu mâine după conferinţă. Te dau afară.

ELEVA

(Intre lacrimi şi sughiţuri): Dom'şoară vă rog.

D-ra CUCU

Taci! Şterge-ţi ochii. Pleacă. Du-te acasă. *(Fataplângând face un pas spre uşă).* Stai! Stai să nu te vadă cineva. Ne mai faci de râsul târgului. *(Iese pe peron şi se uită atent în dreapta şi 'n stânga. O ia spre stânga, pe lângăfereastră şi dispare câteva secunde).*

PROFESORUL

(Care a rămas singur cu eleva): D-ră Zamfirescu, nu e poate momentul să ţi-o spun, dar teza d-tale pe al treilea, la cosmografie, este. este mizerabilă. inadmisibilă. *(Ca un dureros reproş personal):* Se poate, domnişoară, să spui d-ta, că Orion este o planetă? Că Jupiter este un satelit? Şi Cometa lui Halley o stea căzătoare?

D-ra CUCU

(Intorcându-se): Nu e nimeni. Pleacă repede. Să te duci drept acasă. Ne socotim noi mâine dimineaţă, Zamfirescu Eleonora. (Ii *arată uşa cu un gest neiertător. Fata iese plângând mereu).*

SCENA VII D-ra CUCU- PROFESORUL

D-ra CUCU

Ai văzut d-le profesor de matematici?

PROFESORUL

(Timid): Am văzut.

D-ra CUCU

Ce desordine! Ce scandal! Când eu strig în conferinţă că se duce şcoala de râpă, d-ta taci.

PROFESORUL

D-ră Cucu.

D-ra CUCU

(Intransigentă): Nicio domnişoară Cucu. D-ta taci şi stai cu nasul în cărţi şi-ţi vezi de stelele şi cometele d-tale.

PROFESORUL

(Timid,, modest): Studiez.

D-ra CUCU

Studiezi?! De asta eşti d-ta profesor? Ca să studiezi?

PROFESORUL

Cred că da.

D-ra CUCU

Şi între timp elevii şi elevele îşi fac de cap. Ce desmăţ! Ce perversitate!

PROFESORUL

Perversitate ? Exagerezi.

D-ra CUCU

Exagerez? Poţi d-ta să-mi spui ce caută fata asta la gară?

PROFESORUL

(După o tăcere de o secundă, foarte serios): D-ră Cucu! D-ta ai fost vreodată la mare?

D-ra CUCU

Am fost la nămol, la Tekirghiol.

PROFESORUL

Nu la nămol. La mare ai fost?

D-ra CUCU

(Bănuitoare)-: Ce vrei să spui cu asta ? PROFESORUL

Intr'un târg de provincie ca al nostru... gara este... marea. Este portul, necunoscutul, depărtarea.

D-ra CUCU

(Plat): Ce depărtare ?

PROFESORUL

Este dorul de a pleca, de a fugi.

D-ra CUCU

De a pleca? De ce să pleci? Unde să pleci?

PROFESORUL

In altă parte. In altă lume.

D-ra CUCU

(Severa): Domnule Profesor, dacă astea sunt lecţiile pe care d-ta le dai elevelor, în orele d-tale, atunci să-mi dai voie să-ţi spun.., dă-mi voie să-ţi spun... (Se *aude un șuerat de locomotivă și un sgomot de tren).*

ŞEFUL

(Apărând o secundă în prag): Personalul. Vine personalul.

PROFESORUL

(Cu o tresărire de emoţie): Vine. *(Iese precipitat).*

D-ra CUCU

(Singură în scenă): Auzi d-ta. Necunoscutul? Depărtarea. *(Iese si ea pe peron).*

SCENA 14

ŞEFUL - ICHIM

Din stânga, fund, intră pufăind în gară, mai puţin formidabil ca automotorul, trenul personal. Locomotiva trece şi dispare în dreapta, într'un ritm descrescând, până se oprește. Prin fereastra şi geamul uşii, se vede un vagon sau două. Mişcare pe peron. Ichim, care trece cu căruciorul. Ţăranul care aleargă să-şi găsească vagonul. Se aude vocea lui "Unde e glasa tria?". Paşi şi voci nedistincte. Vocea profesorului. "Domnu Pascu"! "Nu l-ai văzut pe d-1 Pascu?". Sgomot de tampoane. Un şuerat. Trenul se pune din nou în mişcare, încet, greoiu, pe urmă din ce în ce mai repede.

ŞEFUL

(Din prag, în timp ce ultimele vagoane trec şi dispar): II terminarăm şi pe ăsta, Ichim.

ICHIM

II terminarăm, dom' şef.

ŞEFUL

Să mai treacă şi acceleratul de Braşov şi am scăpat.

ICHIM

Adevărat. *(Ichim dispare spre stânga, șeful intră în birou, își scoate chipiul, îl pune în cuiu, pe peron oarecare forfoteală continuă, siluete de călători cari se îndreaptă spre ieșire, spre stânga).*

SCENA 15

ŞEFUL - PASCU

PASCU

(Incărcat de valize, oprindu-se în prag): Salutare domnu șef.

ŞEFUL

Bine-ai venit domnu Pascu.

PASCU

Cucoana-i aici?

ŞEFUL

E în târg. Adineori a plecat.

PASCU

Aveam o vorbă cu dumneaei. I-am adus tot ce mi-a spus.

ŞEFUL

Intră, intră.

(Pascu-și lasă o parte din valize afară și intră înăuntru cu una singură).

PASCU

Ia să vedem *(deschizând valiza)*. Numai să găsesc. C'am avut atâtea.

ŞEFUL

Ce se mai aude în Capitală?

PASCU

Cald. Cald al dracului.

ŞEFUL

De! Nu-i ca aici, ca la noi.

PASCU

Ce tot stai să vorbești! Aici e raiu. Raiul pe pământ. *(Scoate din valiză un pachet).*

ŞEFUL

Asta e pachetu nevesti-mi?

PASCU

Nu, nu. E al lui domnul Miroiu, profesorul.

ŞEFUL

Că bine zici. *(Iese în prag, se uită în dreapta și în stânga pe peron):* Dom' Profesor! Dom' Profesor! Ia, vezi, Ichime, unde-i domnu Miroiu. Că era adineaori pe-aici. *(Către Pascu, reintrând):* Te aștepta.

PASCU

(Tainic): Dom'le Şef! Ce crezi d-ta că e în pachetul ăsta?

ŞEFUL

Păi ce să fie? O carte.

PASCU

Carte, carte! dar ce fel de carte? *(Misterios):* Ştii câţi bani costă? 22 de mii de lei.

ŞEFUL Câţi?

PASCU

22 de mii.

ŞEFUL

Fugi d'acolo. Nu se poate.

PASCU

Pe ochii mei. *(Explicând repede):* A fost profesorul aseară la mine şi mi-a numărat în mână 22 de mii de o mie. 22.

ŞEFUL

(îngrijorat): Dar ce carte să fie?

PASCU

Păi ştiu eu? Cum mi-a dat-o librarul din Bucureşti, aşa i-am adus-o, mi-era şi frică, zău. Auzi d-ta? 22 de mii.

ŞEFUL

22 de mii!

SCENA 16

ŞEFUL - PASCU - PROFESORUL - apoi D-ra CUCU

PROFESORUL

(Vine grabnic din stânga, pe peron, trece prin fața ferestrei, intră): Domnu Pascu. Aici erai? Credeam că n'ai venit?

PASCU

Se poate, dom' Profesor?

PROFESORUL

Te-am căutat pe peron, afară, la trăsuri.

PASCU

Invălmăşeală mare.

PROFESORUL

(Încet îngrijorat): Ai adus?

PASCU

(Intin%ându-ipachetul): Poftim.

PROFESORUL

(Luândpachetul, rămâne o secundă nemişcat). Mulţumesc... Da... Mulţumesc... (Se *uită la pachet, pe urmă la cei doi. Pe urmă trecând spre stânga, aproape de fereastră, la lumină, desface repede pachetul și scoate de acolo un volum mare, pe care-l răsfoește cu înfrigurare, ca și cum ar căuta o anumită pagină, un anumit lucru. Șeful și Pascu schimbă priviri intrigate).*

PASCU

(Scoţând din validă un alt pachet): Uite şi pachetul cucoanei d-tale, dom' Şef. L-am învelit în hârtie albastră, să nu le 'ncurc.

ŞEFUL

Bravo! Să trăeşti. îmi pare rău că nu e nevastă-mea aici, că te opream la masă. Avem o raţă pe varză o minune! A rămas dela prânz.

PASCU

Las-o pe altădată, că acuma sunt grăbit. Nu vezi câte bagaje am?

ŞEFUL

(Ieşind în prag): Ichime! Ichime! Ia pune mâna pe geamandanul lui domnu Pascu şi du-l la trăsură.

(Ichim vine din stânga, ia geamandanele lăsate pe peron în fața ușii și dispare tot în stânga. In acel timp, din dreapta, pe peron, apare d-ra Cucu.)

PASCU

Săru' mâna d-ră Cucu. Să pofteşti mâine la magazin. Am adus noutăţi.

D-ra CUCU

Nu mai calc în magazinul d-tale. Ai vândut fetelor dintr'a opta ruj de buze.

PASCU

Păi de! domnişoară Cucu. Eu sunt magazin general. Vând de toate şi la toată lumea.

D-ra CUCU

Las' că discut eu cazul d-tale. *(Amenințătoare)-:* In conferinţă!

PASCU

Imi pare rău. Eu sunt magazin general. Vă salut. Mă duc. dom' Profesor Miroiu? Nu veniţi în târg? Vă duc cu trăsura.

PROFESORUL

Cufundat în lectură, o clipă nu aude nimic. Pe urmă abia tresare, parcă l-ar fi strigat cineva din somn): Cum? *(Privire vagă, năucită, apoi se reîntoarce la cartea lui).*

PASCU

(Schimbă o nouă privire nedumerită cu şeful şi ridică din umeri): 22 de mii.

ŞEFUL 22.

PASCU

Am plecat. M'am dus. Vă salut.

ŞEFUL

Salutare, dom' Pascu, salutare. *(Pascu pleacă prin stânga).*

D-ra CUCU

Mă duc şi eu. Dar am o rugăminte, domnule Ispas.

ŞEFUL

La ordin.

D-ra CUCU

Dacă vezi o elevă de-a noastră, ia-i numărul.

ŞEFUL

II iau. Dar nu mai stai la acceleratul de Sinaia?

D-ra CUCU

Nu că e târziu. Şi uite, se întunecă. *(Intr'adevăr, de câteva clipe lumina a început să scadă):* Domnule Miroiu. Mergi în oraş? *(Profesorul nu aude. E absorbit de lectură).*

ŞEFUL

(Încet): D-ră Cucu! Ştii d-ta ce carte citeşte profesorul?

D-ra CUCU

De unde să ştiu? *(Cu dispreţ):* O carte de-ale lui.

ŞEFUL

Ştii cât costă? Ştii câţi bani a dat pe ea? *(Tăcere pentru a-şi pregăti lovitura).* 22 de mii de lei.

D-ra CUCU

(Speriată): Nu mai spune.

ŞEFUL

Pe ochii mei *(Repede, explicaţiuni):* Mi-a spus Pascu că el i-a adus-o dela Bucureşti, 22 de mii. 22 de hârtii de câte o mie.

D-ra CUCU

E nebun.

ŞEFUL

Nu e lucru curat.

D-ra CUCU

(Făcând un pas): Stai că-l întreb.

ŞEFUL

(Oprind-o): Nu. Lasă-mă pe mine. îl descos eu. Cu binişorul.

D-ra CUCU

22 de mii! Ce-o să fie mâine în cancelarie.

ŞEFUL

In cancelarie? Ce-o să fie în tot târgul!

D-ra CUCU

Eu nu mai stau. Nu, nu mai stau. La revedere, domnu Ispas. *(O ia repede spre stânga):* 22 de mii. *(Trece prin faţăferestrelor, dispare.*

SCENA 18

ŞEFUL - PROFESORUL

Profesorul a rămas lângă fereastră cu totul cufundat în carte. Nu aude nimic, nu vede pe nimeni. Lumina a scăzut şi mai mult. Şeful îl priveşte în tăcere câteva secunde, pe urmă se apropie de el.

ŞEFUL

(Încet, cum ar trezi pe cineva din somn, îl bate pe umăr): Dom' Profesor? Să-ţi aprind lampa.

PROFESORUL

(Tresărind, năuc): Cum?

ŞEFUL

Zic, să-ţi aprind lampa. S'a întunecat.

PROFESORUL

Nu, că mă duc.

ŞEFUL

Dar de ce? Stai aici liniştit.

PROFESORUL

(Strângând în mâini cartea, cu oarecare nelinişte): Am de lucru. Am de citit.

ŞEFUL

Tocmai d'asta zic şi eu. Iţi aprind lampa... şi nu te turbură nimeni. *(Aprin%ând o lampă de petrol, cu abat-jour depe birou):* Mergem împreună mai târziu... Te duc eu în oraş. Ei, ia şezi... şezi.

PROFESORUL

(Puţin năucit, ezită... parcă ar pleca, dar cercul galben de lumină al lămpii îl atrage, deschide cartea din nou, o răsfoeste înfrigurat).

ŞEFUL

(Se îndreaptă spre uşă şi strigă din prag): Ichim! vezi de lampioane. Şi aprinde felinarul pe peron. Acuma pică acceleratul şi ne găseşte cu felinarul stins... *(Reintră, se apropie de profesor şi se uită peste umărul lui în carte):* Frumoasă carte, dom' Profesor?

PROFESORUL

(Tresărind): Cum?

ŞEFUL

Zic, frumoasă cartea pe care-o ceteşti?
PROFESORUL
(Evasiv): O carte veche.

ŞEFUL
De! Cărţile ca vinul. Cu cât îs mai vechi, cu atât îs mai ale dracului. Aveam şi eu una mai de mult, cu poze. Tu! ce poze!. A d-tale are poze?
PROFESORUL
Da. Adică nu. Nişte planşe, nişte hărţi.
ŞEFUL
(Schimbare de ton): Dorn' Profesor! Să nu te superi că te'ntreb. E adevărat?
PROFESORUL
Ce?
ŞEFUL
22.000 ai dat pe ea?
PROFESORUL
De unde ştii?
ŞEFUL
Păi dacă n'oi şti eu, cine să ştie? Nu stau toată ziua aici la gară? 22?
PROFESORUL
(Simplu): Da.
ŞEFUL
Păi nu e mult?
PROFESORUL
Este. dar. ce era să fac ? Aveam nevoie de ea.
ŞEFUL
Ce-o să spue lumea în târg?
PROFESORUL
Ce să spue?
ŞEFUL
Păi de! 22 de mii sunt bani. Şi, ca omu, te întrebi? de unde?
PROFESORUL
Am strâns. Economii, lecţii particulare. de ani de zile aştept. (Puţin jenat) şi m'am şi împrumutat.
ŞEFUL
(Dojenitor): Păi vezi!

PROFESORUL
Dar mâine e întâiu. iau leafa dela liceu. şi plătesc.
ŞEFUL
Patimă mare, dom' Profesor... (Cu *alt* ton): Da barem face? Ce scrie în ea? Despre ce e vorba?
PROFESORUL
(Bănuitor, se ridică): E târziu... Mă duc.
ŞEFUL
Aşteaptă, frate, că mergem împreună. Numai să treacă acceleratul şi închid prăvălia.
PROFESORUL

închizi ?

ŞEFUL

Adică, vorba vine. Până la noapte, la 11,35 nu mai am niciun tren. Şi pe urmă-mi ţine locul Antoniu, impiegatul.

(Intre timp lumina a scăzut mult. Peronul aproape nu se mai vede prin fereastră. Se desluşeşte totuşi umbra lui Ichim, care apare din stânga, cu un baston de lampagiu fi se opreşte în fata felinarului).

SCENA 20ŞEFUL - PROFESORUL - ICHIM

ŞEFUL

(Ieşind în prag): Ichim! Ai şters lampa?

ICHIM

(Pe peron aprinzând lampa): Şters.

ŞEFUL

Gaz e destul? Te-ai uitat bine?

ICHIM

E plină dom' Şef, că numai eri am turnat. Tocmai bine arde nană dimineaţa.

ŞEFUL

Raţele le-ai închis?

ICHIM

închis.

ŞEFUL

Le-ai numărat. Nu lipseşte niciuna?

ICHIM

Lipseşte aia de-aţi mâncat-o dv. la prânz.   Şi am plătit-o eu.

ŞEFUL

(Trecând peste aceasta chestiune penibilă): Bine, bine... *(Un şuerat depărtat de tren).*

ICHIM

I-auzi-l cum şueră. I-a dat drumul dela canton.

ŞEFUL

(Reintră în birou, îşi ia chipiul din cui): Vine acceleratul, dom' Profesor.

PROFESORUL

(Care din nou se cufundase în cartea lui): Cum?

ŞEFUL

Zic, vine acceleratul.

PROFESORUL

(Preocupat de cu totul alte lucrări): Domle Şef, n'ai cumva o lupă?

ŞEFUL

O lupă? Da de ce?

PROFESORUL

îmi trebue mie.

ŞEFUL

N'am. De unde să am?

PROFESORUL

Dar o bucată de hârtie.

ŞEFUL

Câtă vrei. Poftim (Ii *dă de pe masă o foaie de hârtie):* Eu mă duc să primesc acceleratul şi mă 'ntorc.

PROFESORUL

Stă mult?

ŞEFUL

Aşi! Nu urcă nimeni, nu coboară nimeni... Mă şi 'ntreb de ce mai opreşte. *(Iese pe peron și trage ușa după el. Profesorul rămâne la masă, aplecat peste carte. Din când în când își duce mâna dreaptă la ochi și se uită în carte, ca prinți un ochean. Din când în când notează cu febrilitate ceva pe hârtie.*

SCENA XIII

PROFESORUL - ŞEFUL - CONDUCTORUL - NECUNOSCUTA

Sgomot de tren se apropie mereu mai puternic. Şuerat ascuţit de locomotivă, roţi, tampoane etc. Prin geamul uşii şi prin fereastră se vede cum intră în gară, dela dreapta la stânga (în sens invers decât cele două trenuri precedente), trenul accelerat. Ochiul roşu al locomotivei dispare repede spre stânga. Vagoane cu ferestre luminate defilează în viteză descrescândă până ce trenul se opreşte. Un sgomot de tampoane ciocnite şi pe urmă câteva secunde de tăcere completă. Se aud apoi paşi grăbiţi pe peron. Cineva deschide uşa. E conductorul trenului.

CONDUCTORUL

(Din *prag):* Domnu Şef! Domnu Şef! *(Profesorul tresare, ridică capul).*

ŞEFUL

(De pe peron, trecând prin fața ferestrei): Aicia sunt. Ce s'a întâmplat?

CONDUCTORUL

(A *dispărut din prag. Vocile vin din semiobscuritatea peronului):* Un călător fără bilet. Nu vrea să plătească. Nu vrea să se legitimeze.

ŞEFUL

Unde e?

CONDUCTORUL

Daţi-vă jos, coniţă. Daţi-vă jos.

ŞEFUL

Poftiţi aici la lumină... (Din *întunericul peronului se desprinde brusc o arătare albă. E o femee tânără, în rochie albă de seară, cu brațele albe, foarte decoltată. O poșetă într'o mână, un voal albastru în cealaltă. Profesorul tresare. Pentru prima oară ridică cu adevărat ochii în carte. Privire încremenită).*

NECUNOSCUTA

(Intrând): Ce vreţi cu mine? De ce m'aţi dat jos din tren?

ŞEFUL

(Intrând după ea): Dv. aveţi bilet ?

CONDUCTORUL N'are.

ŞEFUL

(Erarhic, superior): Lasă-mă domnule să întreb. *(Către călătoare):* Aveţi bilet?

NECUNOSCUTA N'am.

ŞEFUL

Atunci trebue să plătiţi.

NECUNOSCUTA Ce?

ŞEFUL Biletul.

CONDUCTORUL

Şi amenda.

ŞEFUL

Sigur. Şi amenda.

NECUNOSCUTA

Am plătit.

ŞEFUL

Cum?

NECUNOSCUTA

Da. Am plătit.

ŞEFUL

Cui.

NECUNOSCUTA

Dumnealui

ŞEFUL

(Conductorului): Auzi, domle ce spune; că a plătit.

CONDUCTORUL

Vorbă să fie. Uitaţi-vă ce mi-a dat. (Ii *întinde șefului câteva fise rotunde).*

ŞEFUL

(Cercetându-le): Ce e asta? {*Citind):* "Cazinoul din Sinaia" "Bun pentru lei douăzeci. Bun pentru lei o sută, bun pentru lei douăzeci". *(Nedumerit):* Ce sunt astea ?

NECUNOSCUTA

Fise dela Cazinou. Am uitat să le schimb. în grabă. Sunt dela ruletă.

ŞEFUL

Şi cu asta vrei d-ta să călătoreşti?

NECUNOSCUTA

E tot ce am. Nu sunt bune?

ŞEFUL

Ia ascultă doamnă, îţi atrag atenţia că aici te afli într'un birou public. Eu n'am timp. Trenul nu aşteaptă. Plăteşti sau nu.

PROFESORUL

(Timid, făcând un pas): Dacă n'are cu ce.

ŞEFUL

Dacă n'are cu ce, să stea acasă. *(Către Conductor):* In ce clasă ai găsit-o domle?

CONDUCTORUL

întâia. Se închisese singură într'un compartiment si nu voia să lase pe nimeni înăuntru.

NECUNOSCUTA

(Simplu): Mă durea capul.

ŞEFUL

Poftim! Umblă cu clasa întâia, o doare capul şi n'are bilet. *(Către Conductor):* Urcă-te domle în tren şi dă-i drumul. Dumneaei rămâne aici.

NECUNOSCUTA

Unde aici?

ŞEFUL

Aici, în gară.

NECUNOSCUTA

Nici nu mă gândesc.

ŞEFUL

Doamnă!.

NECUNOSCUTA

(Către Conductor, tăindu-i drumul): Să nu faci un pas: fără mine nu pleci.

CONDUCTORUL

(Scoţându-şi ceasul din buzunar): Am patru minute întârziere, coniţă. Nu mai pot să stau. Eu sunt accelerat.

NECUNOSCUTA

Fără mine nu pleci. M'auzi? *(Cu o mişcare bruscă se aşează în faţa uşii drept în prag):* Nimeni nu iese de aici fără mine.

PROFESORUL

(Timid, ca si cum ar vrea să se disculpe, dar să şi protesteze împotriva acestei sechestrări): Doamnă. eu. eu nu sunt.

NECUNOSCUTA

Ce nu eşti? Ce nu eşti? Nu v'ar fi ruşine. Trei bărbaţi şi o singură femee. Mă daţi jos din tren în plină noapte, în plin câmp.

ŞEFUL

(Jignit): Daţi-mi voie. Aici nu e câmp.

NECUNOSCUTA

In plină pădure. Ce vreţi dela mine? Banii? Viaţa?

CONDUCTORUL

(Încet către Şef): E nebună.

NECUNOSCUTA

(Exasperată, strigând): Ce vreţi? Ce vreţi?

PROFESORUL

Doamnă.

CONDUCTORUL

Coniţă.

ŞEFUL

Lasă-mă pe mine şi la primul moment şterge-o. *(Către necunoscută):* Doamnă! Ne-aţi înţeles greşit. Noi n'avem de gând să vă oprim aici. Că ce să facem cu dv. aici?

NECUNOSCUTA

Atunci de ce m'aţi dat jos din tren?

ŞEFUL

Pentru o formalitate.

NECUNOSCUTA

Frumoasă formalitate!

ŞEFUL

Ce vreţi. Datoria. Regulamentul! Trebue să facem un proces-verbal.

NECUNOSCUTA

(Speriată, bănuitoare): Proces! Mie ? Proces!

ŞEFUL

Verbal. Numai aşa de formă. Scriem pe hârtie cum s'au petrecut lucrurile, semnaţi şi gata.

NECUNOSCUTA

(Mereu bănuitoare): Şi pe urmă?

ŞEFUL

Pe urmă plecaţi.

NECUNOSCUTA

Cu trenul sta?

ŞEFUL

Sigur. Vă aşteaptă.

NECUNOSCUTA

(După o secundă de îndoială, în care timp i-a privit pe toți trei bărbați): Atunci, atunci să semnez mai repede. Unde?

ŞEFUL

Poftiţi aici, la masă... (Ii *oferă un scaun. Femeea mereu cu aceeași expresie de prudență, de teamă, de neliniște, se deslipește de ușă și vine spre locul indicat. Șeful face semn cu mâna conductorului să iasă.*

PROFESORUL

(Care abia acum înțelege stratagema, vrea să protestele): Domnule Şef.   Nu se poate.

ŞEFUL

(Încet, energic): Domnule Profesor, d-ta să nu te amesteci. Astea-s chestii de serviciu. *(Conductorul iese tiptil, neobservat):* Luaţi loc! Aici!

PROFESORUL

(Vas'oprevină): Doamnă! Doamnă!

ŞEFUL

(Împiedecându-l): Să vă dau o hârtie şi un toc. Să redactăm.   şi pe urmă să semnaţi.

NECUNOSCUTA

Semnez orice.   dar mai repede.

ŞEFUL

Numai decât.   Numai decât.

(Trenul a pornit între timp. In prima clipăfemeea nu fi-a dat seama. Se aude fueratul locomotivei).

NECUNOSCUTA

(Tresărind):Ce e asta? *(Sgomotui roților fi al tampoanelor se accentuează. Femeea se ridică brusc în picioare, cu o mişcare de spaimă, aleargă spre ușă cu un țipăt):* Ce e asta? *(In prag se oprește o secundă, privind buimăcită vagoanele luminate, care defilează spre stânga din ce în ce mai repede. Se rupe din această scurtă încremenire și aleargă pe peron după tren. Rochia ei albă se vede trecând prin fața ferestrei. Ultimul vagon se vede de asemenea prin fereastră, dispărând. Se aude de-afară strigătul ei disperat):* Opreşte. Opreşte. *(Un nou șuerat de locomotivă îi acoperă vocea).*

SCENA 24ŞEFUL - PROFESORUL - NECUNOSCUTA

Câteva secunde de nemişcare. Se mai aude doar sgomotul trenului depărtându-se. Pe urmă rochia albă se vede trecând pe peron prin faţa ferestrei dela stânga spre dreapta. Cu o expresie de oboseală, de tristeţe, de disperare, femeia apare în prag.

NECUNOSCUTA

(Uitându-se buimăcită la cei doi bărbați și pe urmăfixându-l pe șef, fără violență): Canalie! ŞEFUL

(Ridică din umeri): De! Doamnă.

NECUNOSCUTA

(Mai *mult pentru ea):* A plecat...

ŞEFUL

N'am ce face. Datoria. Regulamentul.

NECUNOSCUTA

(E sfârşită de oboseală, intră înăuntru, face câţiva paşi, cade pe scaun): A plecat.

ŞEFUL

(Instruind afacerea): Numele dv. Doamnă.

NECUNOSCUTA

(Ridică spre el o privire nedumerită, absentă)

ŞEFUL

Trebue să încheiem procesul-verbal. Numele, domiciliul, vârsta, profesiunea.

NECUNOSCUTA

(Nu răspunde, n'a auzit, nu vede).

ŞEFUL

(După o pauză): Faceţi rău că nu răspundeţi. Eu proces-verbal trebue să închei. Mă obligă regulamentul şi dacă nu răspundeţi, voiu fi silit să m'adresez poliţiei. *(Cu intenţie):* Avem poliţie aici, măcar că suntem în câmp, cum ziceaţi adineaori.

PROFESORUL

(Se apropie de ea mişcat): De ce nu răspundeţi? Doamnă? Cum vă cheamă?

NECUNOSCUTA

Lasă-mă. Lăsaţi-mă.

PROFESORUL

Cum vă cheamă? De unde veniţi?

NECUNOSCUTA

Lăsaţi-mă'ţi, spun. Sunt obosită.

PROFESORUL

Poate aveţi un act. O legitimaţie.

NECUNOSCUTA

(Întinzându-i poşeta cu un gest de nesfârşită oboseală): Nu ştiu. Caută. Vezi şi d-ta ce găseşti.

PROFESORUL

(In *poşeta, face un pas spre rampă, urmat de şef deschide caută, scoate unul câte unul diverse obiecte, pe care le dă şefului să le ţină):* O sticluţă cu parfum.

ŞEFUL

(Mirosind în aer): Miroase grozav.

PROFESORUL

O batistă. un ruj de buze. O tabacheră cu două ţigări.

ŞEFUL

(Mirosindţigările): Ţigări străine.

PROFESORUL

(A *golit poşeta):* Asta e tot.

ŞEFUL

Niciun act?

PROFESORUL

Niciunul.

ŞEFUL

Nicio hârtie?

PROFESORUL

Nimic.

ŞEFUL

(După un moment de reflecţii): Eu îl anunţ pe Dincă, comisarul. Aici nu e lucru curat.

PROFESORUL

(Întorcându-se spre necunoscuta care a rămas pe scaun în aceeaşi stare de prostaţie): Doamnă, vă rog. In propriul dv. interes, vă rog mult, faceţi un efort. răspundeţi. Aduceţi-vă aminte. Cine sunteţi? De unde veniţi? Unde vă duceţi? ???

NECUNOSCUTA

(Ridică ochii spre el, îl priveşte absentă, se ridică în picioare): Mă duc... (Cu *bruscă hotărîre porneşte spre uşă):* Mi duc să mă omor. Mă arunc pe linie. *(Iese repede, dispare, în întunerec).*

PROFESORUL

(Turburat): Doamnă!

ŞEFUL

E nebună rău.

PROFESORUL

Se întâmplă o nenorocire. Trebue s'o salvăm.

ŞEFUL

Fii liniştit. Nu e niciun tren la ora asta.

PROFESORUL

(A *ieşit pe peron):* Doamnă! Doamnă! (Se *întoarce)* Nu ştiu unde e. E prea întunerec. N'o văd.

ŞEFUL

Nu te mai frământa dom' Profesor. Nu-ţi spun că nu i niciun tren? *(Strigând din prag):* Ichime! Ichime! Vezi că e o femee pe linie.

VOCEA LUI ICHIM

(Din depărtare): Fereşte linia, fereşte linia.

ŞEFUL

(Adulmecând aerul): Şi miroase, domnule, a parfum de mi-a umplut toată gara. Să vie nevastă-mea acum, atâta-mi trebue. *(Cu alt ton după o secundă):* E din lumea mare. Te-ai uitat la ea.

PROFESORUL

(Cu emoţie): E frumoasă.

ŞEFUL

Te-ai uitat ce rochie are? Braţele goale, gâtul gol, spatele gol. Pe jumătate desbrăcată.

PROFESORUL

E foarte frumoasă... *(Plin de nelinişte):* Numai de nu s'ar omorî...

ŞEFUL

Deocamdată nu poate că n'are tren. Tii! Mare bucluc. Tocmai mie să mi se întâmple una ca asta. Nu putea domle s'o dea jos la Câmpina sau la Breaza!

PROFESORUL

Dumneata eşti de vină. Trebuia s'o laşi să plece.

ŞEFUL

Nu puteam domle Profesor. Se opune regulamentul. *(Iritat):* Şi pe urmă, adică ce?... Pentru că miroase a parfum, pentrucă vine dela Sinaia, pentrucă umblă desbrăcată şi pentrucă joacă la ruletă, să-şi bată joc de calea ferată şi de gara mea?

PROFESORUL Şi dacă se omoară? ŞEFUL

Bocluc mare. Anchetă, rapoarte. Mă dă la gazetă. După 23 de ani de carieră.

VOCEA LUI ICHIM *(Mai de aproape):* Fereşte linia.

ŞEFUL

(Ieşind repede în prag): Ai găsit-o Ichim!

VOCEA LUI ICHIM Aicia-i dom' Şef.

ŞEFUL

Ce face?

VOCEA LUI ICHIM Stă pe linie Si trage din ţigare.

PROFESORUL

(Iese repede îngrijorat): Doamnă!... *(Dispare în întuneret).*

ŞEFUL

(Din prag): Coniţă!... Doamnă! Veniţi aici la lumină. Degeaba staţi pe linie. Până la 11,35 nu e niciun iun să vă calce.

NECUNOSCUTA

(Se reîntoarce, urmată de profesor): Ce vreţi cu mine? De ce m'aţi chemat? De ce nu mă lăsaţi în pace.

PROFESORUL

Doamnă. noi vă vrem binele.

NECUNOSCUT

Am văzut.

PROFESORUL

Afară e răcoare, e umed, s'ar putea să răciţi, sunteţi îmbrăcată aşa de. aşa de subţire.

NECUNOSCUTA

(Işi strânge umerii, înfiorată): Mi-e frig.

PROFESORUL Vedeţi.

ŞEFUL

Nu e mai bine aici? Aveţi scaun, aveţi lampă. Mai stăm de vorbă şi ne trecem vremea.

NECUNOSCUTA

(Cu un gest de oboseală, de indiferenţă): La urma urmelor. *(Se aşează pe scaun).*

ŞEFUL

Aşa. *(După o secundă):* Prin urmare, pe dv. cum vă cheamă?

NECUNOSCUTA

(Repede): Iar începi?

PROFESORUL

Doamnă, înţelegeţi. Vă implor să înţelegeţi. dacă întrebăm, dacă insistăm, e pentrucă vrem să vă venim într'ajutor.

NECUNOSCUTA

N'am nevoie.

PROFESORUL

Sunteţi enervată. înţeleg. Nu vreţi să ne răspundeţi. Şi asta înţeleg. Uite: nu vă mai punem nicio întrebare.

ŞEFUL

Zău, şi procesul-verbal cum îl scriu?

PROFESORUL

(Scurt): Dă-l încolo de proces-verbal. *(Către necunoscută):* Nu vă mai punem nicio întrebare. Dar îngăduiţi-ne măcar să ghicim. Dv. probabil veniţi dela Sinaia.

NECUNOSCUTA

Probabil.

PROFESORUL

Si probabil vă duceţi la Bucureşti

NECUNOSCUTA

Probabil.

PROFESORUL

Ei bine, ori la Bucureşti, ori la Sinaia, trebue să aveţi pe cineva. o rudă, un prieten. cineva pe care să-l anunţăm de situaţia în care vă aflaţi.

NECUNOSCUTA

(Ideea i se pare bună): Crezi?

PROFESORUL

Sigur. Daţi-ne o adresă, un nume, o indicaţie.

NECUNOSCUTA

Crezi că s'ar putea?

ŞEFUL

De ce să nu se poată? Dăm o telegramă. Sau poate. *(arătând telefonul din perete):* Chemăm la telefon.

NECUNOSCUTA

Telefon?

PROFESORUL

Evident.

NECUNOSCUTA

Bine. atunci,,. Atunci chemaţi Sinaia. La hotel Palace. sau. dacă nu e acolo. la Cazinou.

ŞEFUL

(Mergând spre telefon): De cine trebue să întreb?

NECUNOSCUTA

De... (S'a *răsgândit brusc):* Nu. Nu pot. Nu vreau. Mai bine mă omor. Mai bine mă arunc înaintea trenului.

ŞEFUL

Nu v'am spus că nu e niciun tren până la 11,35?

NECUNOSCUTA

11,35? Bine. Aştept. Am să mă omor La 11,35.

PROFESORUL

Dar de ce să vă omorîţi?

ŞEFUL

Si de ce tocmai aici? Nu e păcat? Sunt şi eu un om cu familie, cu greutăţi. Vreţi să mă băgaţi în bucluc. Anchetă, rapoarte.

PROFESORUL

(Cu *elan, cu emoţie);* Doamnă!...

ŞEFUL

Uite, sunt slujbaş sărac, dar vă dau eu din buzunarul meu un bilet până la Câmpina şi acolo faceți ce ştiți. Gară mare, linii multe.

PROFESORUL

Doamnă, treziți-vă, desmeticiți-vă. Alungați gândul i ca absurd, sunteți tânără, sunteți frumoasă.

NECUNOSCUTA

Serios? Ați observat?

PROFESORUL

Trebue să trăiți.

NECUNOSCUTA

(Uitându-se de jur-împrejur): Unde? Aici?

PROFESORUL

Veți pleca. Trebue să plecați

NECUNOSCUTA

Dacă trebue, de ce m'ați dat jos din tren.

ŞEFUL

Fiindcă n'aveați bilet.

PROFESORUL

Vă vom da noi bilet.

ŞEFUL

Care noi?

PROFESORUL Eu.

ŞEFUL

Ai bani?

PROFESORUL

(Încurcat): Acuma nu. Dar mâine dimineață iau leafa.

NECUNOSCUTA

Mâine dimineață? Nu aştept până mâine dimineață. Aici în câmp.

ŞEFUL

(Jignit): Cum în câmp, Doamnă? Cum în câmp? Dați-mi voie? Sunteți într'un oraş.

NECUNOSCUTA

Ce oraş?

ŞEFUL

îmi pare rău. Comună urbană. Judecătorie, spital...

PROFESORUL Liceu.

ŞEFUL

8.000 de locuitori.

PROFESORUL

(Cu *puțină amărăciune):* 8.245 la ultimul recensământ.

ŞEFUL

Şi încă pe mine nu mă numărase, că eram la Bucureşti după treburi în ziua aia.

NECUNOSCUTA

8.245 de locuitori. *(Către Şef):* Cu d-ta 8.246. *(Gânditoare):* Dacă rămân aici în noaptea asta vom fi 8.247. *(După o clipă):* E un hotel?

ŞEFUL

Se poate să nu fie? Hotelul Monopol, în centru.

NECUNOSCUTA

Dar n'am bani.

PROFESORUL

Asta n'ar fi nimic. II plătim mâine, dar n'aveţi acte.

ŞEFUL

Adevărat. Şi fără acte nu se poate. *(Către Profesor):* Ce-ar fi s'o ducem la spital? Zicem că a avut un accident.

NECUNOSCUTA

La spital? Nu merg la spital.

ŞEFUL

Atunci la poliţie.. Fără acte numai la poliţie vă primeşte.

PROFESORUL

Nu-l ascultaţi, doamnă. Nu ştie ce vorbeşte.

ŞEFUL

N'oi fi ştiind, dar fără acte, unde vrei s'o ducem. ***(R**ecunoscutei):* De ce n'oţi fi vrând, zău aşa, să spuneţi cum vă cheamă?

NECUNOSCUTA

Mă plictiseşti. Mai e mult până la 11,3 5? Aşi vrea să se termine.

PROFESORUL

Îngrijorat din nou): Doamnă...

NECUNOSCUTA

(Din nou exasperată): Mă plictiseşti, mă plictisiţi. Mi-e frig, mi-e somn, mi-e foame.

ŞEFUL

Să vă dăm ceva de mâncare.

NECUNOSCUTA

(Cu desgust): Unde? Ce?

ŞEFUL

Mare lucru n'avem. Dar e nişte raţă pe varză, rămasă de la prânz. O minune! A călcat-o ieri acceleratul.

MECUNOSCUTA

Nu mănânc raţe călcate de accelerat.

ŞEFUL

Ce are face? E o minune. Numai că nu ştiu cum să facem, să nu ne vadă nevastă-mea, că-mi aprind paie în cap, n'o cunoaşteţi pe nevastă-mea.

NECUNOSCUTA

(Agitată): Ce noapte! Ce coşmar. N'are să se mai termine niciodată? N'are să se mai facă niciodată zi?

PROFESORUL

Ba da, doamnă. Dar trebue calm, răbdare.

NECUNOSCUTA

Nu pot, nu mai pot. Aşi vrea să mor. Aşi vrea să dorm. De ce nu m'aţi lăsat afară pe linie. Era aşa de bine... *(Lăsându-se să cadă pe un scaun):* Eu mă culc aici. Stingeţi lumina.

ŞEFUL

Vai de mine! Aicea nu se poate. Aicea vine nevastă-mea.

NECUNOSCUTA

(Se *ridică în picioare. E iar în culmea disperării}) Atunci unde, unde, unde? Aicea nu, pe linie nu, ce vreţi cu mine.

PROFESORUL

Doamnă... Nu ştiu dacă pot, nu ştiu dacă trebue... vedeţi... eu am o locuinţă modestă... o singură cameră... dacă vreţi... dac'aţi vrea... eu plec de acasă... şi rămâneţi acolo singură... Peste noapte... Numai până se face ziuă... Eu mă duc să dorm la un coleg. *(Către Şef, explicativ):* La Udrea, profesorul de muzică.

ŞEFUL

Bună idee.

PROFESORUL

Mâine dimineaţă totul va fi mai simplu. Vom găsi bani, veţi pleca, dar până atunci vă odihniţi.

ŞEFUL

Vă mai veniţi în fire.

PROFESORUL

Şi mâine dimineaţă.

ŞEFUL

Facem procesul-verbal.

PROFESORUL

(Scurt): Lasă procesul-verbal. *(Către necunoscută):* Vă rog să aveţi încredere în mine. Vă rog să primiţi. Primiţi?

NECUNOSCUTA

(După un moment de tăcere): E departe?

PROFESORUL

La zece minute, la un sfert de oră de aici.

NECUNOSCUTA

Bine. Să mergem. Mi-e somn.

PROFESORUL

(Arătându-i drumul spre uşă): Pe aici... pe aici. *(Necunoscuta iese urmată de profesor. Se văd prin fereastră trezind spre stânga).*

ŞEFUL

(Rămas singur în scenă, observă pe birou cartea profesorului): Dom' Profesor. *(Iese în prag):* Domnu Miroiu!

PROFESORUL

(Întorcându-se): Ce e? Ce vrei?

ŞEFUL

Ti-ai uitat cartea.

PROFESORUL

(Cu *un fel de spaimă):* Cartea! (O *ia în mâini, o deschide în neştire):* Şi aveam de lucru în noaptea asta. Aveam de cetit.

ŞEFUL

Patimă mare, dom' Profesor. Patimă mare!... *(Profesorul pleacă grăbit. Se vede prin fereastră trecând).*

CORTINA

ACTUL II

Acasă, la profesor, în aceiaş seară. Interior de celibatar, în provincie. Totul e curat, dar sărăcăcios, desperechiat. Masă, scaune, un divan. Un raft cu cărţi. De altfel, cărţi sunt cam peste tot. Pe masă, pe scaune, pe jos.

O uşă de intrare în dreapta, planul I. O alta uşă în stânga, planul II. Duce spre o altă încăpere (bucătărie, oficiu, debaras).

In peretele din fund, fereastră dublă, dând spre o mică grădiniţă înspre stradă.

La ridicarea cortinei scena e goală. întuneric. Prin fereastră se vede un cer senin de vară, înstelat. In depărtare silueta albastră închis a munţilor.

SCENA I

PROFESORUL - NECUNOSCUTA

Tăcere. Un câine latră pe undeva, prin mahala. Un altul îi răspunde din depărtare. Se aude din dreapta o cheie răsucită în broasca, uşa se deschide.

PROFESORUL

(Intrând): Pe aici, pe aici.

NECUNOSCUTA

(Urmându-l): Am ajuns?

PROFESORUL

Da. Suntem acasă. *(Pune cu mare grijă cartea pe masă).*

NECUNOSCUTA

Ce întuneric!

PROFESORUL

O clipă şi aprind lampa. *(Caută bâjbâind):* Numai să găsesc chibriturile.

NECUNOSCUTA

Nu e lumină electrică?

PROFESORUL

Nu. Adică de fapt este, dar nu i-a dat încă drumul. Abia la toamnă, când o fi gata uzina.

NECUNOSCUTA

Nu aştept eu până atunci.

PROFESORUL

(A *găsit cutia cu chibrituri, dar chibritul nu ia fot):* Nu vrea să se aprindă. Umezeală mare.

NECUNOSCUTA

Ce întuneric! Ce străzi! M'am lovit de toţi copacii, • 1"toate gardurile.

PROFESORUL

(A *reuşit însfârşit să aprindă un chibrit):* îmi pare rău doamnă, îmi pare foarte rău (A *aprins lampa. Lampă de petrol, cu abat-jour alb, rotund, de porţelan, care dă o lumină mică, scăzută).*

NECUNOSCUTA

(Lăsându-se să cadă pe un scaun): Nu mai pot. Sunt sdrobită. *(Işi aruncă din picior un pantof, pe urmă pe celălalt):* Mi-am rănit picioarele. Câte pietre! Câţi bolovani ! *(Rămasă în ciorapi, işi freacă talpa piciorului).*

PROFESORUL

(Ridicând un pantof de jos): De fapt, în centru, strada e pavată, dar aici pe la noi.

NECUNOSCUTA

Nu se pavează niciodată?

PROFESORUL

Ba da. Poate... la anul...

NECUNOSCUTA

Ghinionul meu! Am venit cu un an prea devreme.

PROFESORUL

(Căutândcelălalt pantof): Nu văd celălalt pantof. Nu ştiu unde este.

NECUNOSCUTA

E prea întuneric aici. Ce lumină chioară. Nu poţi s'o faci mai mare?

PROFESORUL

Ba da. Dar nu e bine. Se vede din stradă.

NECUNOSCUTA Ei şi?

PROFESORUL

Nu trebue să se ştie că sunteţi aici.

NECUNOSCUTA

Atunci stinge. Ori o stingi, ori o faci mai mare. Nu pot s'o sufăr aşa.

PROFESORUL

Cum doriţi. Numai să ştiţi că nu e bine. Trece lume pe stradă.

NECUNOSCUTA

Nu trece nimeni. Strada e pustie.

PROFESORUL

Acuma. Dar mai târziu dă drumul dela cinematograf. Că azi e Miercuri.

NECUNOSCUTA

Şi dacă e Miercuri?

PROFESORUL

Miercuri şi Sâmbătă e cinematograf. Totdeauna.

NECUNOSCUTA

Şi d-ta nu te-ai dus?

PROFESORUL

Nu. Nu mă duc niciodată. *(Ridica fitilul lămpii: lumină mare).*

NECUNOSCUTA

(Se ridică în picioare şi aruncă o privire circulară asupra încăperii): Aici locueşti d-ta? Aici. trăesti d-ta.

PROFESORUL Da.

NECUNOSCUTA Oribil!

PROFESORUL

Nu vă place?

NECUNOSCUTA

Ba da. Iartă-mă. E foarte. frumos.

PROFESORUL

Nu. Nu e frumos, dar pentru mine, e tot ce-mi trebue Şi nici nu e departe de şcoală. Fiindcă nu ş tiu dacă v'am spus. eu sunt profesor.

NECUNOSCUTA

Nu era nevoie să-mi spui. Se vede.

PROFESORUL

După ce?

NECUNOSCUTA

După tot. *(Privire circulară asupra întregei încăperi, privire în care e cuprins și el, ca un obiect în plus):* Groaznic! Parcă tot era mai bine afară! Cel puţin să deschidem fereastra. *(Merge spre fereastră).*

PROFESORUL

(Speriat): Nu!

NECUNOSCUTA

(Mirată): De ce?

PROFESORUL

(Foarte îngrijorat): Nu v'am spus? O să dea drumul la cinematograf. Trece lume pe stradă. O să vă vadă.

NECUNOSCUTA

Ei şi? *(Deschide larg fereastra).*

PROFESORUL

La ora asta.   O femee. aici.

NECUNOSCUTA

La d-ta, n'a venit niciodată o femee?

PROFESORUL

Doamnă! Cum vă puteţi închipui.

NECUNOSCUTA

Vrei să spui că nu primeşti niciodată?

PROFESORUL

Sunt un om serios. Un profesor. Un om cu răspundere.

NECUNOSCUTA

Vrei să spui că eu sunt singura femee.   Prima femee care intră în casa asta?

PROFESORUL

Doamnă. vă rog să credeţi că n'aşi fi cutezat niciodată. dacă n'ar fi fost împrejurările cu totul neobişnuite în care v'am întâlnit.

NECUNOSCUTA

Ce tânăr eşti! Sau ce bătrân!

PROFESORUL

Doamnă ! vă rog, vă conjur, plecaţi dela fereastră.

NECUNOSCUTA

Nu fii copil, nu e nimeni.

PROFESORUL

Vă vede de peste drum, dela Chiroiu.

NECUNOSCUTA

Care Chiroiu?

PROFESORUL

Chiroiu dela Percepţie. Casa albă cu gard de lemn ţi viţă sălbatecă.

NECUNOSCUTA

(După ce s'a uitat în strada): Aşi! E întuneric.

PROFESORUL

Tocmai de asta. Sunt după perdele.

NECUNOSCUTA

De unde ştii?

PROFESORUL

Totdeauna sunt după perdele.

NECUNOSCUTA

Azi e Miercuri. Ei nu se duc la cinematograf?

PROFESORUL

Ba da, dar a rămas bătrâna, mama lui m-me Chiroiu. m-me Grigorescu, cu copiii şi servitoarea. Şi nu sunt numai ei, mai e Atanasiu.

NECUNOSCUTA

Care Atanasiu?

PROFESORUL

Casa de alături, cu uluci. Şi Lascu, Judecătorul, casa galbenă, cu trei geamuri la stradă şi Maltopol ş i Vişan. Vişan dela Regie.

NECUNOSCUTA

Ce de lume!

PROFESORUL

Nu glumiţi, doamnă. E tot târgul la ferestre.

NECUNOSCUTA

Nu văd nimic. Nu aud nimic. *(Cu urechea aţintită spre stradă):* Toată lumea doarme.

PROFESORUL

Chiar dacă doarme. Şi din somn ne vede.

NECUNOSCUTA

(Acelaşi joc ca mai sus): Niciun sunet. Niciun foşnet... *(După o secundă):* Ba da. Ce e sgomotul ăsta?

PROFESORUL

Ce sgomot?

NECUNOSCUTA

Nu auzi? Un fel de scârţâit, ca un ferestrău mic. *(Arătând spre uşa din stânga):* Parcă ar veni de acolo.

PROFESORUL

A! Nu e nimic. E şoarecele.

NECUNOSCUTA

(Cu o mică tresărire): Ai şoareci?

PROFESORUL

Unul singur. Nu vă speriaţi. II cunosc.

NECUNOSCUTA

Cum îl cunoşti?

PROFESORUL

E un şoarece mic... gris... cu ochii rotunzi. Vine uneori pe aici noaptea, când stau mai târziu... când citesc sau am de lucru. Ii place să se plimbe printre cărţi.

NECUNOSCUTA

O! *(Cu oarecare spaimă):* Printre cărţi?

PROFESORUL

Nu vă temeţi. Astă seară nu vine el. Simte că e cineva .străin. Pe mine mă cunoaşte. Ne-am împrietenit.

NECUNOSCUTA

V'aţi împrietenit?... Spune-mi; mai ai şi alţi prieteni?

PROFESORUL

Sigur. Pe Udrea. Colegul meu. profesorul de muzică. foarte interesant om. Mare talent. E compozitor. La el mă duc să dorm noaptea asta. De altfel e timpul să mă duc. E târziu. Trebue să dormiţi.

NECUNOSCUTA

Nu mi-e somn. Mi-a trecut.

PROFESORUL

Totuşi... e târziu... Eu vă las. Patul de colo *(arată cu degetul spre dormeză, timid,, ca şi cum n'ar îndrâsni să se apropie):* Aşternutul în dulap. dacă vreţi să vă spălaţi.

NECUNOSCUTA

Aşi vrea. *(Pritindu-se):* Sunt plină de funingine, dela gară, dela tren.

PROFESORUL

Găsiţi un ştergar curat dincolo.

NECUNOSCUTA

(Arătând spre uşa din stânga): Acolo e odaia de bae?

PROFESORUL

Da. Adică nu. Insfârşit. nu e ceea ce se cheamă odaie de baie. Era o cămară, un fel de bucătărie, dar cum eu mănânc în oraş, am transformat-o. am. o să vedeţi!

NECUNOSCUTA

Duş e?

PROFESORUL

Da. Un fel de duş. E o stropitoare. o stropitoare de grădină, agăţată de perete şi o sfoară.

NECUNOSCUTA

Foarte ingenios.

PROFESORUL

îmi pare rău. Aş vrea. Aş fi vrut.

NECUNOSCUTA

Nu te mai frământa *(Dispusă să se mulţumească cu orice):* O chiuvetă e?

PROFESORUL

(Încântat): Asta da. Sigur.

NECUNOSCUTA

Atunci e bine. Stai să văd. *(Ieseprin uşa din stânga şi se întoarce după câteva secunde):* Nu merge apa.

PROFESORUL

(Mirat): Nu curge? *(Aducându-şi aminte):* Sigur că nu curge. A oprit-o dela uzină.

NECUNOSCUTA

Cum a oprit-o!

PROFESORUL

Totdeauna o opreşte, seara, la ora şase.

NECUNOSCUTA

De ce?

PROFESORUL

Fiindcă uzina nu lucrează noaptea.

NECUNOSCUTA

(Cam decolată): Are dreptate. Pentru cine să lucreze. Şi dacă cineva vrea să se spele. sau i se face sete?

PROFESORUL

Avem fântână. Vă aduc eu apă dela fântână. Din curte.

NECUNOSCUTA

Lasă, nu trebue.

PROFESORUL

De ce? Nimic mai simplu. Vă aduc cu stropitoarea. *(Intră repede în odaia din stânga, se întoarce cu o stropitoare de grădină în mână şi traversează scena):* Imediat... într'o clipă... *(Iese prin dreapta).*

NECUNOSCUTA

Rămasă singură, femeia priveşte cu oarecare curiozitate în jurul ei, ne uită cu atenţie la mobilă, încearcă cu mâna arcurile divanului, trece plin faţa rafturilor cu cărţi, unde se opreşte câteva clipe. De afară, din i ni ir, se aude roata puţului, scârţâitul lanţului. Femeia scoate din raft o carte. Pe urmă alta, le deschide o secundă, le pune la loc. Vine din nou în centrul scenei, continuând să inspecteze încăperea, cu aceeaşi privire căutătoare şi amuzată, zăreşte pe masă (stânga planul I) cartea împachetată, pe care profesorul la venire, a pus-o acolo cu mare grijă. O despachetează, o priveşte, o deschide, nu cu mai multă curiozitate decât le deschisese pe celelalte. In acest moment uşa din dreapta se deschide).

PROFESORUL

Nu. E Kepler.

NECUNOSCUTA

Şi ăsta?

PROFESORUL

Copernic.

NECUNOSCUTA

Ii cunoşti?

PROFESORUL

Ii cunosc, dar.   au murit. Au murit de mult. Câteva sute de ani.

NECUNOSCUTA

Cum spuneai că-l cheamă pe ăsta?

PROFESORUL

Copernic.

NECUNOSCUTA

Parcă am auzit de el.

PROFESORUL

Tot ce se poate. *(Fără ironie):* E destul de cunoscut.

NECUNOSCUTA

Şi de ce-i ţii aici?

PROFESORUL

Aşa. Mă gândesc la ei. uneori.

NECUNOSCUTA

(privindu-llung): Ce om ciudat eşti d-ta... Da, ce om ciudat. (Fluier)

(Se aude de departe un şuerat lung, subţire. E probabil un gardist de stradă, care s'a trezit. Profesorul tresare şi rămâne o clipă atent, cu degetul arătător ridicat în sus).

PROFESORUL

A dat drumul dela cinematograf. *(După o secundă):* Aud paşi... Voci... *(Într'adevărparcă se aude un sgomot nedistinct de paşi şi voci).*

NECUNOSCUTA

Nu aud nimic.

PROFESORUL

(Repezindu-se la lampă, coboară mult fitilul, aproape stingând de tot, pe urmă în șoaptă): Ssst! Pe strada noastră. Plecați din dreptul ferestrei. la o parte. *(Femeea se dă deoparte și se lipește cu spatele de perete, la dreapta ferestrei. Profesorul este și el cu spatele la perete, într'o atitudine simetrică la stânga. Între ei amândoi este fereastra larg deschisă, cu cerul albastru, plin de stele. Între timp pașii se aud mai tare, răsunând pe caldarâm).* Se apropie. Vin încoace. *(Pașii s'au oprit).*

VOCEA D-rei CUCU

(Din stradă): Iți spun că am văzut lumină. Şi fereastra e deschisă.

PROFESORUL

(In şoaptă): Vedeți? V'am spus să nu deschideți fereastra.

VOCEA D-rei CUCU

E acasă. N'are unde să fie în altă parte. Strigă-l!

VOCEA LUI UDREA

Miroiu! Miroiu!

NECUNOSCUTA

(In şoaptă): Miroiu te cheamă?

PROFESORUL

(Idem): Da.

NECUNOSCUTA

Şi mai cum?

PROFESORUL

Marin.

NECUNOSCUTA

Marin Miroiu. Nu e urît.

VOCEA LUI UDREA

Miroiu! Deschide! Eu sunt.

NECUNOSCUTA

(Mereu în şoaptă): Cine e ăsta?

PROFESORUL

(La fel): Colegul meu... profesorul de muzică.

VOCEA LUI UDREA

Miroiu, nu auzi? Nu eşti acasă?

VOCEA D-rei CUCU

Ce-l mai întrebi? Sigur că e acasă.

NECUNOSCUTA

Şi asta cine e?

PROFESORUL

O colegă. Profesoara de fizico-chimice.

NECUNOSCUTA

Şi ce vrea?

PROFESORUL

Nu ştiu.

NECUNOSCUTA

E iubita d-tale?

PROFESORUL

(Jignit): Doamnă! vă rog...

NECUNOSCUTA

E logodnica d-tale?

PROFESORUL

Nu am logodnică.

NECUNOSCUTA

Atunci ce caută aici la ora asta? *(Bătăi violente afară în poartă).*

PROFESORUL

(Afolat): O să scoale toată mahalaua. Trebue să le deschidem.

NECUNOSCUTA

Deschide-le. *(Bătăile continuă. Profesorul face un pas, vine în dreptul ferestrei, se apleacă peste pervaz și strigă).*

PROFESORUL

Un moment. Am auzit. Vin. *(Către necunoscută în șoaptă):* Ce ne facem?

NECUNOSCUTA

Nimic. Să vie.

PROFESORUL

Şi să vă găsească aici?

NECUNOSCUTA

De ce nu?

PROFESORUL

Pentru nimic în lume. E cu neputinţă. *(Scoțând din nou capul pe fereastră, fiindcă iar se aud bătăi):* Vin. îndată. îndată. *(Către necunoscută):* Doamnă, trebue să vă ascundeţi, trebue să dispăreţi.

NECUNOSCUTA

Eu pe fereastră nu săr, să ştii!

PROFESORUL

Treceţi dincolo. *(Arătând ușa din stânga):* Un moment.

NECUNOSCUTA

Bine dar... *(Face un pas, spre ușa indicată).*

PROFESORUL

(Alarmat): Capul jos! Capul jos! *(Femeea apleacă capul în timp ce trece în dreptul ferestrei).*

NECUNOSCUTA

(A ajuns lângă ușă): Să nu mă ţii mult.

PROFESORUL

(Zăpăcit de tot): Cinci minute... Trei minute... Până văd ce vor. Până mă scap de ei.

NECUNOSCUTA

Să nu mă ţii mult că mi-e somn.

PROFESORUL

Parcă ziceaţi că nu vă mai e.

NECUNOSCUTA

Ei! Mi s'a făcut din nou. *(Iese. Bătăi în poartă).*

PROFESORUL

(Se duce la fereastră): Acuma! Acuma! *(Merge spre lampă ridică fitilul, se face din nou lumină mare. Aruncă repede o privire de jur-împrejur și pe urmă se grăbește spre ușa din dreapta).*

NECUNOSCUTA

(Deschizând ușa din stânga): Să nu mă ţii mult, auzi! E întuneric aici.

PROFESORUL

(Impbrând): Vă rog! vă rog... *(Necunoscuta a închis ușa la loc, profesorul iese prin dreapta, câteva clipe scena rămâne goală).*

SCENA II

PROFESORUL - D-ra CUCU - UDREA

D-ra CUCU

(Intrând prin dreapta, e gata să se împiedece de stropitoarea rămasă lângă ușă): Ce e cu stropitoarea asta cu apă aici?

PROFESORUL

(încurcat, venind după ea): Vroiam. Voiam să mă spăl.

D-ra CUCU

(Severa): D-ta te speli noaptea?

PROFESORUL

Da. însfârşit. uneori.

UDREA

(45- 50 de ani, "boem" de provincie, fără exagerare caricaturală însă, intrând): Păcat că n'ai fost la cinematograf. A fost frumos... frumos de tot. *(Gata să povestească):* Să vezi... El...

PROFESORUL

Lasă că-mi povesteşti mâine. Acum.

D-ra CUCU

(A înaintat în centrul încăperii, s'a oprit, miroase în aer): Dar ce e mirosul ăsta aici? *(Adulmecă bănuitoare aerul, trage pe nas):* Miroase a ceva. a parfum.

PROFESORUL

Nu simt nimic.

D-ra CUCU

Cum nu simţi? Miroase de te ameţeşte.

PROFESORUL

Poate florile... Grădina... E fereastra deschisă.

D-ra CUCU

(Aplecându-se peste pervazul ferestrei, trage pe nas de câteva ori): Nu. In grădină nu miroase. Aici. *(Face câțiva pași prin odaie, intrigată).*

PROFESORUL

D-ră Cucu. nu te supăra. e târziu. aş vrea să ştiu. cărui fapt datorez. înţelegi. la ora asta.

D-ra CUCU

Să nu ne grăbim. S'o luăm încet. (Ia *loc pe un scaun):* Domnule Udrea, ai cuvântul. *(Udrea ia și el loc. Singur profesorul a rămas în picioare între ei, uitându-se dezolat, când spre unul, când spre celălalt, când cu mare neliniște spre ușa din stânga).*

UDREA

(Cam jenat): Să vezi. Eu am fost la cinematograf.

PROFESORUL

(Nervos): Udrea, te Rog.   scurt. Repede.

UDREA

Ei!... Şi acolo am întâlnit-o pe D-ra Cucu.

D-ra CUCU

(Isbucnind): Da! Pe mine. Fiindcă tot eu săraca trebue sa fac poliţie şi la gară şi la grădina publică, si la cinematograf. Şapte fete am prins în sală. *(Numărându-le pe degete):* Iliescu dintr'a cincea, Ulmu dintr'a şasea, Tatovici dintr'a patra B.

PROFESORUL

(Întrerupând enumerarea): D-ră Cucu.   Dă-mi voie.   eu cred.

D-ra CUCU

Sigur. Pe d-ta nu te interesează ordinea şi disciplina.

PROFESORUL

Ba da.   dar nu la ora asta.

D-ra CUCU

Foarte rău. Şcoala nu doarme, domnule Profesor.

PROFESORUL

Nici noaptea?

D-ra CUCU

Nici! Şcoala veghează. Şcoala ştie tot. Vede tot!

PROFESORUL

(Neliniştit): Ce vrei să spui?

D-ra CUCU

Las'că vezi d-ta îndată. (Lui *Udrea autoritară):* Dă-i înainte, domnule.

UDREA

Ei, şi cum îţi spusei, la cinematograf dau peste domnişoara Cucu.

PROFESORUL

Udrea, pentru Dumnezeu, mai repede.

D-ra CUCU

Dar de ce mai repede? D-ta trebue să înţelegi, domnule profesor, că dacă eu, eu, dacă pun în joc numele meu, reputaţia mea.   şi intru în casa unui bărbat neînsurat noaptea?.

UDREA

(Paranteză): Tocmai de asta m'a luat cu dumneaei. Ca să nu vorbească lumea. Să nu se compromită.

D-ra CUCU

(Continuând): Trebue să fie la mijloc o chestiune foarte gravă. PROFESORUL

O chestiune gravă? Nu înţeleg nimic.

D-ra CUCU

Te faci că nu înţelegi. *(Către Udrea):* Vorbeşte, domnule.

PROFESORUL

Vorbeşte Udrea.

UDREA

Vorbesc, dar dacă nu mă lăsaţi. *(Reluând firul):* Cum vă spusei... la cinematograf...

D-ra CUCU

(Tăindu-l scurt): Lasă-mă pe mine. *(Către Profesor, închizătoare):* Domnule Miroiu! Să nu încerci să negi că-i de prisos. *(După o secundă, răspicat):* E adevărat ce am aflat?

PROFESORUL

(Cu nelinişte crescândă): Ce ai aflat?

D-ra CUCU

E adevărat ce mi-a spus Ispas, şeful gării?

PROFESORUL

Ce ţi-a spus?

D-ra CUCU

E adevărat că d-ta... *(sublimând):* d-ta... ai plătit 22 de mii de lei o carte pe care ţi-a adus-o astăzi Pascu dela Bucureşti?

PROFESORUL

(Care a fost torturat de acest interogator şi a privit mereu, pe furiş, cu spaimă, spre uşa din stânga, se luminează uşurat): Da.

D-ra CUCU

(Triumfătoare, către Udrea): Ei! Acuma vezi?

UDREA

N'am ştiut nimic. Nu mi-a spus nimic.

PROFESORUL

Nu ţi-am spus, dar nu mi ai împrumutat tu 3.000 de lei?

UDREA

Ba da. *(Către d-ra Cucu, explicativ):* Din fondul serbării.

D-ra CUCU

(Teribilă): Din fondul serbării!

PROFESORUL

Mâine iau leafa. Ii dau înapoi.

D-ra CUCU

Şi dacă-i dai înapoi?! Crezi că e deajuns? Crezi că asta e tot?

PROFESORUL

Nu văd ce ar mai fi.

D-ra CUCU

Nu vezi? *(Sentenţios):* Domnule Miroiu, când cineva, un profesor! dă 22 de mii de lei pentru o carte, asta nu e lucru curat.

PROFESORUL

De ce? Eu cu banii mei fac ce vreau.

D-ra CUCU

Banii d-tale? Care bani? Ce fel de bani? Că, slavă Domnului, te cunoaştem. La birt ai rămas dator 800 de lei încă de pe luna trecută.

PROFESORUL

De unde ştii?

D-ra CUCU

Mi-a spus M-me Luiza, că am fost pe la ea. La frizer te tunzi odată în două luni.

PROFESORUL

(Trecându-si mâna prin păr): Chiar săptămâna trecută.

D-ra CUCU

Haine nu ţi-ai mai făcut de când te-am apucat. De şase ani le porţi tot pe astea.

PROFESORUL

(Uitându-se la hainele pe care le poartă): Sunt curate.   sunt bune.

D-ra CUCU

Şi ştii ce-am auzit? *(Veninoasă):* Că-ţi cârpeşti singur ciorapii.

PROFESORUL

(Rănit, îndurerat): Asta e o infamie!.

D-ra CUCU

Şi cămăşile!

PROFESORUL

O infamie! *(Privind mai mult spre uşa din stânga):* Nu trebue să credeţi. Spune tu Udrea.

UDREA

Asta nu e adevărat, d-ră Cucu. Pantalonii poate şi-i calcă singur.   dar cămăşile.   şi ciorapii.

D-ra CUCU

(Care nu ţine seamă de protestări): Las' că ştiu eu ce vorbesc. Şi atunci, te întrebi, 22 de mii de lei pe o carte, nu e o nebunie?

PROFESORUL

Poate că da, dar e nebunia mea şi nu datorez nimănui nicio socoteală.

D-ra CUCU

Te înşeli, d-le Profesor. Şcoala trebue să ştie, trebue să afle. Şcoala. Şi oraşul. Şi eu.

PROFESORUL

Ei bine, ai aflat. Nu era nevoie să vii pentru asta în plină noapte.

UDREA

Aşa i am spus şi eu. Stai domnişoară Cucu. Ai răbdare până mâine dimineaţă.

D-ra CUCU

(Lui Udrea): Până mâine dimineaţă? Crezi d-ta că aş fi dormit până mâine dimineaţă? *(Lui Miroiu):* Nu domnule Profesor. Misterul ăsta trebue să se lămurească imediat. Pe loc. *(Cu altă voce):* Unde e cartea?

PROFESORUL

Ce carte ?

D-ra CUCU

Cartea! Cartea pe care ţi-a adus-o Pascu. Unde e?

PROFESORUL

E aici. *(Gest vag, care nu arată nimic).*

D-ra CUCU

S'o văd.

PROFESORUL

De ce?

D-ra CUCU

Cum de ce? Ca s'o văd.

PROFESORUL

Nu se poate.

D-ra CUCU

Nu se poate?! Vrei să spui că. refuzi să mi-o dai? să mi-o arăţi.

PROFESORUL

(Mai *mult timid,, decât provocator):* Da. Refuz.

D-ra CUCU

Ai auzit, domnu Udrea?

UDREA

Am auzit.

D-ra CUCU

Domnule Miroiu. Poate nu-ţi dai seama de gravitatea situaţiei. Eu voiu aduce cazul în faţa conferinţei profesorale. dar mai întâiu, ca un gest de colegialitate.

UDREA

De pură colegialitate.

D-ra CUCU

. A m vrut să stau de vorbă cu d-ta.

PROFESORUL

Nu era nevoie.

D-ra CUCU

Iţi mai pun o singură întrebare. Ce e cartea asta? De cine e? De unde vine? Ce scrie în ea? Ce gânduri ai cu ea? De ce ai cumpărat-o?

PROFESORUL

(Tace, ridică din umeri).

D-ra CUCU

Taci? Nu spui nimic?

PROFESORUL

(Gest cu mâinile, ca şi cum ar spune: De! Ce săfac?).

D-ra CUCU

Domnule Udrea! In casa asta se petrec lucruri mari. (In *agitaţia ei a ajuns .în faţa uşii din stânga. Profesorul speriat, îi barează drumul).*

PROFESORUL

Domnişoară Cucu. Domnişoară Cucu.

D-ra CUCU

E ceva suspect aici.

PROFESORUL

(Acelaşi joc): Suspect! Cum suspect!

D-ra CUCU

De mult e tot oraşul cu ochii pe d-ta şi se întreabă ce tot faci, ce tot dregi de te închizi mereu singur în casă, ziua şi noaptea. Dar acum o să iasă la lumină.

PROFESORUL

Să iasă, domnişoară, să iasă. dar mâine dimineaţă. nu acum. E noapte, e târziu.

D-ra CUCU

Cu alte cuvinte mă dai afară.

PROFESORUL

Nu, domnişoară Cucu, nu. dar d-tale nu ţi-e somn?

D-ra CUCU

Mie nu mi-e niciodată somn.

PROFESORUL

Totuşi e târziu...

D-ra CUCU

Nu e niciodată prea târziu. Iţi mai pun o singură întrebare.

PROFESORUL

(Întrerupând): N'o pune că nu răspund.

D-ra CUCU

Bine. Cum pofteşti. Numai să nu-ţi pară rău. Vino, d-le Udrea. Să mergem. *(Iese furtunos prin dreapta. Udrea placid se ia după ea).*

PROFESORUL

(Repede, tainic): Udrea! Rămâi. Am să-ţi spun ceva.

UDREA

Nu pot. Trebue să conduc scorpia acasă.

PROFESORUL

Atunci întoarce-te. Am nevoie de tine.

UDREA

Bine. Mă întorc.

VOCEA D-rei CUCU

(De afară): Domnu Udrea!

UDREA

Viu! Viu! (Cu *vocea scăzută):* Mă întorc, da' lasă-mi poarta deschisă, ca să nu mai bat.

PROFESORUL

Da, da.

VOCEA D-rei CUCU

Ce faci, domnule? Vii!

UDREA

Gata sunt. *(Iese repede).*

SCENA III

PROFESORUL - NECUNOSCUTA

Profesorul rămâne câteva clipe singur. Ascultă cu urechea aţintită spre stradă, ca să se convingă că cei doi au plecat într'adevăr. E jenat şi buimăcit. Uşa din stânga se deschide binişor. Necunoscuta intră cu precauţie. Aruncă o privire de jur-împrejurul camerei, pe urmă îl priveşte lung pe profesor, apropiindu-se de el.

NECUNOSCUTA

(A ajuns lângă el, îl apucă cu mâna de bărbie și îi întoarce uşor capul, întâiu în profil și pe urmă înapoi): E adevărat că nu te-ai tuns de două luni?

PROFESORUL

Ai auzit?

NECUNOSCUTA

Tot *(Gest decolat din partea profesorului):* Nu puteam să-mi astup urechile. *(După o secundă):* E adevărat că.

PROFESORUL

(Întrerupând): Nu-i adevărat. Nu-i nimic adevărat.

NECUNOSCUTA

Ascultă... Dă-mi cartea. Vreau s'o văd. *(Profesorultace):* Nu se poate? Nu vrei? *(profesorultace):* Nici mie? Nu mă cunoşti, nu te cunosc. Sunt aici pentru o noapte, pentru o oră. N'am să văd pe nimeni, n'am să povestesc nimănui. Arată-mi-o. Te rog.

PROFESORUL

(0 *priveşte un lung moment, în tăcere. Pe urmă, fără grabă, merge spre raftul cu cărți, ia deacolo volumul misterios, se întoarce spre necunoscută, care rămânând pe loc, i-a urmărit tot timpul cu privirea și-i dă cartea, cu un gest simplu).*

NECUNOSCUTA

(Ia cartea, se duce la masă, ia loc pe scaun, deschide cartea, apropie lampa și rămâne câteva clipe aplecată asupra ei, atentă, absorbită. Pe urmă ridicând capul): Nu pricep nimic.

PROFESORUL

Ţi-am spus. E o carte veche. De matematici, de astronomie.

NECUNOSCUTA

Cât de veche?

PROFESORUL

Vreo sută cincizeci de ani.

NECUNOSCUTA

(Minunându-se): Ţţ! Ţţ! o sută cincizeci?

PROFESORUL

Mai mult chiar. (Vne *și el-lângă masă, întoarce copertă și arată cu degetul):* Upsala. Goteburg, 1763.

NECUNOSCUTA

De asta e aşa scumpă?

PROFESORUL

(Pasionat): Nu e scumpă. E eftină. E un noroc că am găsit-o.

NECUNOSCUTA

Un noroc?

PROFESORUL

De ani de zile o caut, o aştept, o visez. Unde n'am scris? pe cine n'am întrebat? Librari, anticari. De ani de zile strâng bani, pun deoparte, dau lecţii, fac economii.

NECUNOSCUTA

(Continuând enumerarea): Iţi cârpeşti singur ciorapii.

PROFESORUL

Da. Uneori. *(Cu elan):* Dar acum o am, o am. O am. Acum pot să verific, pot să ştiu.

NECUNOSCUTA

Ce să ştii?

PROFESORUL

(Tace o secundă ezitând).

NECUNOSCUTA

Nu vrei să-mi spui?

PROFESORUL

Ba da. D-tale îți spun. Dar n'ai să spui nimănui?

NECUNOSCUTA

Nimănui.

PROFESORUL

Niciodată?

NECUNOSCUTA

Niciodată.

PROFESORUL

îmi făgăduești?

NECUNOSCUTA

Iți jur.

PROFESORUL

(Se uită spre ușa, spre fereastră, la stânga, la dreapta pe urmă cu un fel de teamă, se înclină spre ea și spune șoaptă): Eu am găsit o stea.

NECUNOSCUTA

(După ce l-aprivit o secundă drept în ochi): Unde?

PROFESORUL

(Simplu): In cer.

NECUNOSCUTA

(Copilărește): Nu te cred.

PROFESORUL

Nu mă crezi? *(Ridicând o hârtie de pe biroul lui):* Uite-o. *(Indicând cu vârful creionului un punct pe hârtie):* Aici e.

NECUNOSCUTA

Spunea-i că e în cer.

PROFESORUL

Asta-i cerul.

NECUNOSCUTA

Eu credeam că.

PROFESORUL

(Arătând cu creionulpe-hârtie): Uite. Aici e sfera. Linia asta e axa lumii. Cercul ăsta e ecuatorul *(ridicând o clipă capul și privind-o):* Ecuatorul ceresc, se înțelege.

NECUNOSCUTA

(Puțin, foarte puțin speriată): Se înțelege.

PROFESORUL

Aici sunt coordonatele orizontale; azimutul şi distanţa zenitală. Steaua pe care am găsit-o eu, e aici. O vezi?

NECUNOSCUTA

O văd. dar mai bine arată-mi-o afară, pe cer. *(Gest spre fereastra deschisă).*

PROFESORUL

Nu, că acolo nu se vede.

NECUNOSCUTA

Nu spui că ai găsit-o?

PROFESORUL

Am găsit-o, dar am găsit-o aici. pe hârtie.

NECUNOSCUTA

Pe hârtie? Cum pe hârtie?

PROFESORUL

Sigur. Am calculat-o.

NECUNOSCUTA

Nu înţeleg.

PROFESORUL

Ce nu înţelegi.

NECUNOSCUTA

Multe. Dar mai ales nu înţeleg ce legătură are steaua.   cu cartea.

PROFESORUL

E un catalog ceresc, un atlas. Catalogul lui Van Mersch.

NECUNOSCUTA

Van Mersch?

PROFESORUL

Steaua mea nu se află pe niciun catalog de stele. Nici Hiparch, nici Ptolomeu, nici Kepler...

NECUNOSCUTA

(Arătând spre portretul din perete): Nici el?

PROFESORUL

Nici. Un moment am crezut că Herschel - dar nu. La Herschel era o stea dublă. Cu totul altceva. Singurul care ar fi putut, singurul, era el.

NECUNOSCUTA

De ce?

PROFESORUL

Fiindcă avea destulă îndrăsneală. Eu simt că e ceva adevărat în teoria lui despre stelele negre.

NECUNOSCUTA

Stelele negre!

PROFESORUL

Astronomii de şcoală, de universitate, îşi bat joc de el. II numesc, l-au numit totdeauna diletant, astrolog. sigur. De îndată ce un om are o viziune mai largă, devine astrolog, șarlatan sau. nebun.

NECUNOSCUTA

(Cu anumită îngrijorare): Nebun?

PROFESORUL

Da. Nu m'ar mira să se spună într'o zi şi despre mine că sunt nebun.

NECUNOSCUTA

(Cu îngrijorare crescândă): Despre d-ta?

PROFESORUL

Băieții din cursul superior şi acum spun: nebun.

NECUNOSCUTA

(Începe să-i fie de-a-bineleafrică): Mie mi-e somn. Vreau să dorm.

PROFESORUL

Nu. Acuma nu. Acuma trebue să vorbesc. Acuma trebue să spun. Uite *(o apucă de mână):* vino cu mine. (0 *duce cu el la fereastră):* Vezi Ursa Mare?

NECUNOSCUTA

Nu văd nimic. Mi-e somn. Lasă. Mi-o arăți mâine dimineaţă.

PROFESORUL

Cum mâine dimineaţă? Mâine dimineaţă nu se vede.

NECUNOSCUTA

Ce-are aface? Mi-o arăţi pe hârtie.

PROFESORUL

Nu, nu. Stai aici, lângă mine. Uite *(arătând cu degetul):* Sunt şapte stele.   Le vezi?

NECUNOSCUTA

(Ezitând): Nu.

PROFESORUL

(Febril, nervos, aproape răstit): Cum nu. Sunt patru şi-trei. Ultimele trei sunt coada ursoaicei.

NECUNOSCUTA

Ce ursoaică?

PROFESORUL

Te uiţi prea jos, de asta n'o vezi. Acolo unde priveşti, e capul dragonului.

NECUNOSCUTA

Ce dragon?

PROFESORUL

Dragonul. Balaurul.

NECUNOSCUTA

Ce balaur? *(E foarte speriată. Se desprinde ușor de lângă el și face cu multă precauție un pas spre ușa din dreapta. Ar vrea săfugă).*

PROFESORUL

(Întorcându-se brusc): Unde te duci?

NECUNOSCUTA

Mă.   mă duc până în curte.   Vreau să mă plimb.

PROFESORUL

Să te plimbi?

NECUNOSCUTA

Mi-e... mi-e sete. Vreau să iau apă dela fântână. Nu spuneai că e o fântână? *(Profesorul face un pas spre ea, ceea ce o sperie și mai mult):* Să.   să nu te iei după mine că strig.

SCENA IV

PROFESORUL - NECUNOSCUTA - UDREA

Uşa din dreapta se deschide. Apare Udrea. La sgomotul uşii, femeea se întoarce scurt spre noul venit.

NECUNOSCUTA

(Agitat): Domnule! Ce bine ai făcut că ai venit. D-ta nu mă cunoşti, dar eu te cunosc. D-ta eşti d-l Udrea. Intră. Intră te rog.

UDREA

(Încremenit): Doamnă!.

PROFESORUL

(Către femee, calm): Te-ai speriat! îmi pare rău. *(Lui Udrea, cu alt* ton): Intră, Udrea.

UDREA

(Foarte jenat): De ce nu mi-ai spus, frate? De ce nu mi-ai spus că nu eşti singur?

PROFESORUL

N'am avut când.

UDREA

(Spre Necunoscută, teribil de încurcat): Doamnă... vă rog să credeţi... dacă aş fi ştiut... (Se *împiedecă de stropitoarea rămasă lângă ușă):* Ce-o fi asta?

PROFESORUL

Stropitoarea. Stai s'o iau de-acolo, să n'o răstoarne cineva. (Ia *stropitoarea și străbate scena spre ușa din stânga, dar se mai întoarce odată spre Udrea, care e tot în prag):* Intră, domnule, n'auzi? Avem nevoie de tine.

NECUNOSCUTA

Da, avem nevoie.

UDREA

De mine?

(Profesorul a intrat cu stropitoarea în odaia din stânga. Necunoscuta profitând de faptul că a rămas o clipă singură cu Udrea, se apropie de el).

NECUNOSCUTA

(Repede): Domnule Udrea!

UDREA

Vă rog.

NECUNOSCUTA

D-ta ai văzut vreodată Ursa Mare!

UDREA

(După o secundă de tăcere, căci întrebarea e prea neașteptată): Am văzut-o.

NECUNOSCUTA

E pe cer?

UDREA

Dar unde să fie? Pe cer, fireşte.

NECUNOSCUTA

Şi... e și un dragon? Un balaur?

UDREA

Este. Dar de ce mă întrebați pe mine? întrebaţi-l pe el, că el ştie mai bine. Tot el mi le-a arătat şi mie. E astronom.

NECUNOSCUTA

Astronom?. Ştii ce spune? Că a găsit o stea.

UDREA

(Simplu): O fi găsit. De ce să nu găsească. Eu n'am scris o simfonie?

NECUNOSCUTA

Ai scris o simfonie? PROFESORUL

(Intrând din stânga, pe ultima ei replica): Sigur. Ţi-am spus că e compozitor.

UDREA

O simfonie în patru părţi. Alegro, Andante, Scherzo.

PROFESORUL

Şi iar Alegro. Hai, Udrea, să mergem.

UDREA Unde?

PROFESORUL

La tine acasă. Dorm şi eu la tine.

UDREA

De ce?

PROFESORUL

Lasă că-ţi spun eu pe drum.

UDREA

Şi doamna?

PROFESORUL

Doamna rămâne aici.

UDREA

De ce?

PROFESORUL

Pentrucă n'are unde dormi în altă parte.

UDREA

Dar cine e Doamna?

PROFESORUL

Asta nu ştiu nici eu.

UDREA

Stai, frate, că m'am zăpăcit de tot. Avea dreptate scorpia. Aici se întâmplă lucruri mari.

PROFESORUL

Lasă. Vino. Iți explic eu. Noapte bună.

NECUNOSCUTA

Plecați? De ce plecați?

PROFESORUL

Pentrucă e târziu.

UDREA

Asta așa e. E târziu.

NECUNOSCUTA

Nu vreau să rămân singură. De ce vă grăbiți?

PROFESORUL

Pentrucă ţi-e somn. Pentrucă trebue să dormi.

NECUNOSCUTA

Nu vreau să dorm. Domnule Udrea, vorbeşte-mi despre simfonia d-tale. E frumoasă?

UDREA

Păi să spună el *(gest cu capul spre Profesor)*.

NECUNOSCUTA

El o ştie?

UDREA

I-am cântat-o.

NECUNOSCUTA

Cum?

UDREA

Din gură.

PROFESORUL

Să ştii că dacă ti-o cântă si d-tale, nu mai dormim în noaptea asta. E lungă.

UDREA

V-am spus. Are patru părţi. Alegro, Andante, Scherzo.

PROFESORUL

Şi iar Alegro. Hai să mergem.

UDREA

Stai, domnule, nu vezi că doamna se interesează de muzică?

NECUNOSCUTA

Şi nu s'a executat niciodată?

UDREA

încă nu.

NECUNOSCUTA

De ce?

UDREA

Pentrucă îmi pune beţe în roate.

NECUNOSCUTA

Cine?

UDREA

Toată lumea. Autorităţile locale, direcţia liceului. şi d-ra Cucu.

PROFESORUL

Udrea! E târziu.

UDREA

Lasă-mă frate. *(Către Necunoscută):* Să vedeţi, doamnă. Eu voiam să cânt simfonia cu orchestra liceului.

NECUNOSCUTA

Are orchestră?

UDREA

N'are, dar puteam s'o organizez, că la urma urmelor ce-mi trebue? Opt viori, două violoncele, o violă, un contrabas. Se găseşte. Alămuri şi suflători, iau dela batalion, dela fanfară.

PROFESORUL

Dar nu ţi le dă.

UDREA

Tocmai. Nu vrea să mi le dea. Dar să zicem că mi le dă. Tot n'am făcut nimic.

NECUNOSCUTA

De ce?

UDREA

Pentrucă n'am corn englezesc.

NECUNOSCUTA

Şi fără. corn englezesc. nu se poate?

UDREA

Doamne fereşte. Asta-i principalul. Şi să vă spun de ce.

PROFESORUL

Lasă, Udrea. E târziu.

UDREA

Dă-mi pace, domnule! *(Către Necunoscută):* Până la scherzo, ar merge, cum ar merge, dar la scherzo, fără corn englezesc sunt mort. Să vedeţi. Intâiu intră alămurile *(Gest de dirijor spre alămurile din fund dreapta, ale unei imaginare orchestre):* Pam - pam - pam - pam - pam — pam - pam... Pe urmă viorile. *(Dirijează cu amândouă mâinile*

viorile din imediata lui apropiere, într'o mişcare mai rapidă): Tu - du -du - dum! Tu - du - du - dum! Tu -du - du - dum!. Şi acuma intră cornul englezesc. *(Gest spre fund stânga):* Ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti. *(Scurt):* Tim - tim!

NECUNOSCUTA

E foarte frumos.

UDREA

Nu-i aşa? *(Reîncepe execuția, de astădatăfără explicații):* Pam - pam - pam - pam - pam - pam - pam -pam. Tu - du - du - dum, Tu - du - du - dum, Tu - du -du - dum! Ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti - ti! Tim tim!

NECUNOSCUTA

(Admirativ): Partea asta dela urmă!.

UDREA

Nu-i aşa!

PROFESORUL

(Sincer): E adevărat. E frumos.

UDREA

Ce folos! Dacă n'am corn englezesc.

NECUNOSCUTA

Nu se poate să pui altceva în loc? Alt instrument?

UDREA

In ruptul capului. Mai bine mă lipsesc. O mie de ani aştept - şi fără corn englezesc nu cânt.

NECUNOSCUTA

Şi nu se găseşte de cumpărat?

UDREA

S'ar găsi la Bucureşti, dar e scump. Vreo 30 de mii.

NECUNOSCUTA

30 de mii.

UDREA

Am pus eu ceva bani deoparte din leafa mea, vreo 4.500, dar până la 30 de mii mai e. Am scos şi o listă de "subscripţie. Staţi s'o vedeţi.

PROFESORUL

(Jenat): Udrea!

UDREA

Lasă-mă, frate. Numai s'o vadă. *(Scoate din buzunarul interior al hainei o hârtie, o despătureşte şi începe să citească):*

"Listă de subscripţie pentru achiziţionarea unui corn englezesc, în vederea executării în prima audiţie a simfoniei Nr. i în mi bemol major, a maestrului Radu Udrea".

NECUNOSCUTA

Ai mulţi subscriitori?

UDREA

Până acum unul singur. *(Arătându-l pe Profesor):* El.

NECUNOSCUTA D-ta?

PROFESORUL

(Stingherit): Da.

NECUNOSCUTA

(A *luat lista de subscripţie din mâna lui Udrea şi o priveşte):* Domnule Udrea, aş semna şi eu... dar...

UDREA

(Luându-i-o repede înapoi): Vai de mine, coniță! Se poate? Cum vă închipuiți? Eu v'am arătat-o numai aşa.

PROFESORUL

(Dojenitor, către Udrea): Vezi? vezi?

UDREA

Pe unde n'am umblat? Cui n'am cerut? La Primărie, la Comitetul şcolar, la Sfatul Negustoresc. Am ajuns de râsul târgului. Zice lumea că sunt nebun.

NECUNOSCUTA Şi d-ta?

PROFESORUL Da. Şi el.

UDREA

Cum si eu?

PROFESORUL

Lasă că-ţi explic eu. Hai să mergem. Mâine dimineaţă avem şcoală. Vrei să întârzii? Vrei să ai de-aface cu d-ra Cucu?

UDREA

Nu. Asta nu.

PROFESORUL

Atunci? Hai să mergem. E târziu.

UDREA

(Către Necunoscută, scuzându-se oarecum): Adevărat. E foarte târziu. Noapte bună, doamnă.

NECUNOSCUTA Mă lăsaţi?

UDREA

De! Trebue.

NECUNOSCUTA

Bine.

PROFESORUL

(După ce și-a luat cartea de pe masă): Noapte bună, doamnă.

NECUNOSCUTA

Noapte bună. Iei cartea cu d-ta?

PROFESORUL

Da. Vreau s'o răsfoesc puţin înainte de mă culc,.. Noapte bună. *(Udrea a ieșit, e și el gata să iasă).*

NECUNOSCUTA

(Scoțând un țipăt): A!

PROFESORUL

(întorcându-se din prag): Ce s'a întâmplat?

NECUNOSCUTA

Șoarecele.

UDREA

(Reintrând și el): Ce şoarece?

NECUNOSCUTA

L-am auzit. A mişcat.

PROFESORUL

(După ce a privit-o un timp în tăcere, se întoarce spre Udrea): Udrea, ia-o înainte. Vin şi eu după tine. Să-mi laşi poarta deschisă, auzi?

UDREA

Bine, bine... (Mai *mult pentru ei):* Nu mai pricep nimic... Noapte bună. (Iese).

SCENA V

NECUNOSCUTA - PROFESORUL

PROFESORUL

(Se apropie de ea): N'ai auzit nimic - niciun şoarece, nu-i aşa?

NECUNOSCUTA

(Recunoaşte din cap).

PROFESORUL

Atunci, ce-i cu d-ta. Ce vrei?

NECUNOSCUTA

Nu pleca. Nu vreau să pleci până nu-mi arăţi. steaua d-tale.

PROFESORUL

Am vrut să ţi-o arăt adineaori, dar te-ai speriat.

NECUNOSCUTA

Mi-era frică de d-ta. Vorbeai cu atâta. cu atâta pasiune.

PROFESORUL

Te rog să mă ierţi. Mi se întâmplă destul de rar, dar mi se întâmplă câteodată.

NECUNOSCUTA

Şi pe urmă. nu auzisem niciodată de Ursa Mare. Nu ştiam că există.

PROFESORUL

Nu ştiai? Cum nu ştiai? N'ai văzut-o niciodată? Niciodată?

NECUNOSCUTA

Nu-mi aduc aminte.

PROFESORUL

D-ta, nu te uiţi niciodată pe cer?

NECUNOSCUTA

Ba da. Uneori. Ca să văd dacă-i înourat, dacă nu plouă. .

PROFESORUL

(Cu un fel de decolare): Dacă nu plouă!

NECUNOSCUTA

(Explicându-se, scuzându-se): Ca să ştiu cum să mă îmbrac... Ce pantofi să pun,

PROFESORUL

Ce pantofi să pui!. Dar la stele. la stele d-ta nu te uiţi. nu le vezi?

NECUNOSCUTA

Nu am timp.

PROFESORUL

Nu ai timp? Dar ce faci?

NECUNOSCUTA

Sunt foarte ocupată.

PROFESORUL

Ocupată cu ce?

NECUNOSCUTA

Nu mă mai întreba. Nici nu ştiu unde mi-e capul. Nu am o zi liberă.

PROFESORUL

Dar seara.

NECUNOSCUTA

A! scara sunt şi mai ocupată.

PROFESORUL

E îngrozitor! Bine, dar ce fel de viaţă duci d-ta. dacă nici Ursa Mare n'ai avut timp s'o priveşti. E de mii de ani, de sute de mii de ani, pe cer, aici şi d-ta n'ai văzut-o?

NECUNOSCUTA

(Cu un fel de uimire copilărească): De sute de mii de ani! Arată-mi-o si mie.

PROFESORUL

(Vine din nou la fereastră): Vino aici. Lângă mine. Acum trebue s'o vezi. Ursa Mare. Carul Mare.

NECUNOSCUTA

Carul Mare?

(In odaie, lumina albastră a nopţii e destul de limpede. Pe cer stelele clipesc acum mai puternic. Se desprinde mai ales printre alte stele mici, Ursa mare, cuprinsă toată în cadrul ferestrei).

PROFESORUL

E ca o ursoaică adormită pe labele dinainte. Un car răsturnat deasupra cerului. cu roţile în sus.

NECUNOSCUTA

Cu roţile în sus! Mi se pare că văd. Da! zău că văd. Spuneai că sunt şapte stele; patru şi trei. Intr'adevăr, patru... le văd... şi trei... *(In extaz):* Ce frumos e! *(După o mai lungă tăcere):* Ce mari sunt stelele! Mari si albe.

PROFESORUL

Nu sunt albe.

NECUNOSCUTA Nu?

PROFESORUL

întâia e galbenă. Şi a doua. A treia şi a cincea sunt roşii-rubinii. A patra e albastră.

NECUNOSCUTA

De unde ştii?

PROFESORUL

Pentrucă le cunosc.

NECUNOSCUTA

Le cunoşti pe toate?

PROFESORUL

Nimeni nu le cunoaşte pe toate.

NECUNOSCUTA

(cu *un gest viu, arătând pe cer):* Dar steaua de-acolo o cunoşti?

PROFESORUL

Unde? Care?

NECUNOSCUTA

O stea mică. De-asupra Ursei Mari. Lângă a şasea stea din Ursa Mare.

PROFESORUL

La stânga?

NECUNOSCUTA

Da. La stânga.

PROFESORUL

Ai ochi buni. Te felicit. E Alcor.

NECUNOSCUTA Alcor?

PROFESORUL

Acolo e şi steaua mea.   Steaua pe care am găsit-o eu.

NECUNOSCUTA

Cum o cheamă?

PROFESORUL

Nu ştiu. Nu i-am dat încă niciun nume.

NECUNOSCUTA

De ce?

PROFESORUL

Pentrucă n'am găsit un nume potrivit. Trebue să fie un nume care să meargă împreună cu Alcor, Vega ar fi fost frumos. Alcor şi Vega. îmi trebue un nume de două silabe. Un nume.

NECUNOSCUTA

Dar eşti sigur că e acolo.

PROFESORUL

Trebue să fie.

NECUNOSCUTA

Atunci de ce nu se vede?

PROFESORUL

Pentrucă e prea departe?

NECUNOSCUTA

De ce nu te uiți cu un ochean? Cu o lunetă?

PROFESORUL

Niciun ochean nu străbate până acolo. Eu văd mai departe. Mult mai departe.

NECUNOSCUTA

(Mirată): Vezi.

PROFESORUL

Când închid ochii. Ştiu unde se află. Ii cunosc orbita. Ii urmăresc drumul.

NECUNOSCUTA

Ce drum?

PROFESORUL

Drumul. Drumul pe care-l străbate de mii de ani în întunerec, nevăzută, necunoscută, nebănuită.

NECUNOSCUTA

Și nu se va vedea niciodată? Niciodată?

PROFESORUL

Niciodată.

NECUNOSCUTA

Păcat.

PROFESORUL

Ar trebui să se abată puțin din drumul ei.

NECUNOSCUTA

Şi-atunci?

PROFESORUL

Atunci ar străluci acolo *(arată cu mâna):* drept acolo.

NECUNOSCUTA

Deasupra Ursei Mari?

PROFESORUL

Deasupra Ursei Mari. Lângă Alcor.

NECUNOSCUTA

Şi nu se poate?

PROFESORUL Nu!

NECUNOSCUTA

De ce?

PROFESORUL

Pentrucă stelele nu se abat niciodată din drumul lor. *(Moment de tăcere. Se aude din depărtare un șuerat de locomotivă).*

NECUNOSCUTA

Tresărind uşor. Ce este asta?

PROFESORUL

Ştiu eu? Un tren. Un tren de noapte.

NECUNOSCUTA

Poate trenul meu. Când te gândeşti că dacă muream astă noapte, muream fără să văd Ursa Mare.

PROFESORUL

Ar fi fost păcat.

NECUNOSCUTA

Atâţia oameni trăesc fără s'o vadă.

PROFESORUL

Li se pare că trăesc.

(Un nou șuerat, parcă mai de departe.

NECUNOSCUTA

II auzi ? Trece. A trecut. Dacă rămâneam acolo pe linie.

PROFESORUL

Ai fi fost în stare... Ai fi fost în stare să... (Nu *îndrâsnește să pronunțe cuvintele).*

NECUNOSCUTA

Să mor? Poate că da.

PROFESORUL

De ce?

NECUNOSCUTA

Ştiu eu?

PROFESORUL

Eşti nenorocită în viată? Foarte nenorocită?

NECUNOSCUTA

Nenorocită?. Nu cred. Nu m'am gândit niciodată.

PROFESORUL

Atunci?

NECUNOSCUTA

Mă plictisesc. Mereu aceiaşi oameni, aceleaşi gesturi, aceleaşi cuvinte. Uneori îmi vine să urlu de plictiseală, de disperare. Pe urmă îmi trece. Uneori îmi vine o poftă nebună să trântesc uşa, să plec, să fug. Pe urmă îmi trece.

PROFESORUL

Totuşi. Astă seară ai fugit.

NECUNOSCUTA

Am mai fugit eu de câteva ori. Dar m'am întors.

PROFESORUL

Te vei reîntoarce şi de astă dată.

NECUNOSCUTA

Da... poate... dar cel puţin de astădată am văzut ceva nou. (Se *întoarce la fereastră):* Ursa Mare.

PROFESORUL

Ai dreptate. Ursa Mare e totdeauna nouă.

NECUNOSCUTA

Chiar şi pentru d-ta care o cunoşti aşa de bine?

PROFESORUL

Chiar şi pentru mine. Sunt seri când e rece, depărtată, indiferentă. Şi atunci parcă simt toată umilinţa, toată disgraţia de a locui pe o biată planetă mizerabilă, pe lângă care marile stele trec fără s'o vadă.

NECUNOSCUTA

Fără s'o vadă?

PROFESORUL

Dar sunt alte seri, când o simt aici la fereastră, vie, protectoare, atentă, aşa de atentă, încât dacă aşi striga mi se pare că m'ar auzi.

NECUNOSCUTA

Ar trebui să încerci. Cine ştie?

PROFESORUL

Sunt seri când tot cerul mi se pare pustiu, cu stele reci, moarte, într'un univers absurd, în care numai noi în marea noastră singurătate, ne sbatem pe o planetă de provincie, ca într'un târg în care nu curge apă, nu arde lumina şi unde nu opresc trenurile rapide. Dar sunt seri când tot cerul foşneşte de vieaţă. când pe ultima stea, dacă asculţi bine, auzi cum freamătă păduri şi oceane - fantastice păduri şi fantastice oceane, - seri în care tot cerul e plin de semne şi de chemări, ca şi cum după o planetă pe alta, de pe o stea pe alta, fiinţe care nu s'au văzut niciodată, se caută, se presimt, se cheamă.

NECUNOSCUTA

(Încet, cu teamă): Şi se găsesc?

PROFESORUL

Niciodată.

NECUNOSCUTA

De ce?

PROFESORUL

Pentrucă nimeni n'a trecut niciodată de pe o stea pe alta. Pentrucă nicio stea nu se abate niciodată din drumul ei

NECUNOSCUTA

E păcat. e trist.

PROFESORUL

E puţin trist. Dar e frumos. Cel puţin ştii că nu eşti singur sub bolta asta imensă, că undeva, în altă lume, în altă constelaţie.   în Ursa Mare, sau pe Steaua Polară, sau pe Vega.

NECUNOSCUTA

Sau pe steaua d-tale fără nume.

PROFESORUL

Da. Sau pe steaua mea fără nume. Aventura asta ridicolă, care se numeşte viaţa noastră, se repetă altfel, dela început, sub acelaş cer, dar cu alt noroc. Poate că acolo tot ce aici e greoiu şi apăsător, devine uşor, tot ce aici e întunecat şi opac, devine luminos şi transparent. Tot ce încercăm fără să isbutim nici pe jumătate - gesturile noastre zadarnice, visele noastre căzute - tot ce am fi vrut să cutezăm si n'am cutezat, să iubim si n'am iubit, tot, tot, se împlineşte, se simplifică, se împarte.

NECUNOSCUTA

Crezi.   crezi că sunt si acolo oameni.   Oameni ca noi.

PROFESORUL

Oameni, nu ştiu. Ca noi, nu cred. Dar poate fiinţe mai uşoare. mai luminoase. mai plutitoare... (cu *o schimbare de ton,privind-o):* Când te-am văzut astăzi seara, intrând acolo, - în gara aceea afumată, - când te-am văzut, albă, limpede, strălucitoare., am crezut o clipă că vii din altă lume.

NECUNOSCUTA

Poate că viu din altă lume.

PROFESORUL

Nu. nu.

NECUNOSCUTA

De unde ştii ?.

PROFESORUL

Pentrucă nicio stea nu se abate, nu se opreşte nicio-lată din drumul ei.

NECUNOSCUTA

Eu sunt o stea care se opreşte. *(E foarte aproape de el. Îl îmbrățișează. Lung-lung sărut. Pe urmă se desprind unul de altul și se privesc în tăcere.*

PROFESORUL

Cum te cheamă.

NECUNOSCUTA Mona.

PROFESORUL

Mona! Ce nume frumos. Parcă ar fi un nume de stea... *(Străbătut de un gând revelator):* Dar e un nume de stea Alcor şi. Mona.

CORTINA

ACTUL III

Acelaş decor, a doua zi dimineaţa, nimic nu e propriu-zis schimbat şi totuşi în lumină, parcă e altă casă. Interiorul e tot atât de modest, dar acum se vede' prin fereastra deschisă grădiniţa din faţă, grădiniţă simplă de provincie, care aseară în întunerec nu se vedea şi care luminează totul.

SCENA I PROFESORUL - MONA

Scena e goală. Uşa din stânga, ce dă spre baie, deschisă. De afară din curte se aude glasul Monei, cântând. Nu trebue neapărat să cânte frumos şi nu trebue mai ales să cânte o romanţă întreagă cu cuvinte. O frază-două, mai mult fredonat (fie şi fals), dintr'un cântec oarecare şi întrerupt pe alocuri de un râs copilăresc. Profesorul intră repede din stânga, speriat, e fără haină, cămaşă cu mânecile suflecate până la cot. Are în mână un prosop cu care tocmai se şterge pe faţă.

PROFESORUL

(Alergând spre fereastra): Mona! Mona!

MONA

(De afară): Daa!

PROFESORUL

Nu mai cânta, pentru Dumnezeu,

MONA

Du ce? Nu-ţi place?

PROFESORUL

Ba da, dar te vede... Te aude de peste drum dela Chiroiu.

MONA

Ştiu. Chiroiu dela Percepţie. *(Râde).*

PROFESORUL Mona!

MONA

Şi Atanasiu. Casa cu uluci. Şi Lascu, trei geamuri la stradă. *(Râde lung, copilăresc).*

PROFESORUL

Mona, nu râde. Nu râde că te aude.

MONA

N'are decât.

PROFESORUL

Mona, fii cuminte. înţelege. Vino înăuntru.

MONA

îndată... îndată... *(Fredonează iar).*

PROFESORUL

(Dezolat, se întoarce spre interior. Continuă să se şteargă pe obraz cu prosopul, mormăind de unul singur): Sunt pierdut. Ce mai încolo 'ncoace. Sunt pierdut. Mă dă afară. Mă dă afară din învăţământ *(şi ca şi cum aceasta reflecţie ar trezi în el o nouă alarmă, se apleacă din nou peste pervazul ferestrei şi strigă):* Mona!

MONA

(Intră prin dreapta. E în aceeaşi rochie de seară. Pe braţul stâng un buchet de flori de grădină, de toate colorile): Nu striga că te aude.

PROFESORUL

(Se întoarce tresărind): Unde ai fost?

MONA

In curte, să culeg flori.

PROFESORUL

Dar bine, nu te gândeşti? In rochia asta, disdedimineaţă! Să te vadă toţi vecinii?

MONA

(Cu elan): Toată strada, tot târgul. Tot judeţul.

PROFESORUL

(Dojenitor): Mona!

MONA

Sunt fericită dragul meu. Mă auzi? Fericită. Fericită. E atâta soare, atâta lumină. Si florile astea, uite... sunt cele mai frumoase flori din lume. Parcă toate ridică deodată capul şi spun; Bună dimineaţa!

PROFESORUL

Bună? dimineaţa Mona!

MONA

Bună dimineaţa Marin!

PROFESORUL

Ce frumoasă eşti!

MONA

Nu eu. Florile! Viaţa! Casa!

PROFESORUL

(Cu *o ridicare din umeri):* Casa! (Ca *și cum ar spune: Să nu mai vorbim de* ea).

MONA

E fermecătoare.

PROFESORUL

Aseară spuneai că e oribilă.

MONA

Aseară. Dar de aseară până acum a trecut o noapte. Şi ce noapte!

PROFESORUL

(încet): N'am s'o uit niciodată, Mona!

MONA

Totul s'a schimbat de atunci. Casa. Şi eu. Şi tu. Ce drăguţ eşti, Marin.

PROFESORUL

Mona, te rog.

MONA

Zău că eşti drăguţ. Ia vino aici. Mai aproape Ce fel de ochi ai tu?

PROFESORUL

(A *închis repede ochii):* Fără culoare.

MONA

Deschide-i.

PROFESORUL Nu.

MONA

De ce?

PROFESORUL

Mi-e frică.

MONA

Frică?

PROFESORUL

Da. Că nu eşti aici. Că nu e adevărat.

MONA

Nu sunt aici? Eu? *(Râde. Râs tânăr, clar);* Dar bine dragul meu, nu mă auzi? Nimic din viaţa mea n'a fost vreodată mai adevărat decât dimineaţa asta. Haide, nu fii prost. Deschide ochii şi dă-mi repede un vas să pun florile.

PROFESORUL

Un vas? *(Caută cu ochii prin odaie):* Da de unde să-l iau? (Îşi *aduce aminte):* A! da. *(Merge spre fereastră şi se apleacă peste pervaz spre curte, de unde ridică un vas cu care rămâne în mână).*

O VOCE GROASĂ DE FEMEE

(Din stradă): Bună dimineaţa, domnu Miroiu.

PROFESORUL

Sărut mâinile. Sărut mâinile.

MONA

Cine e?

PROFESORUL

(Speriat): Sssst! *(Către femeea din stradă):* Da 'ncotro aşa de devreme?

VOCEA

La piaţă că mi-a spus m-me Maltopol că e nişte vinete.

MONA

Vinete? Vreau şi eu.

PROFESORUL

Sssst!

MONA

Mi-e foame.

PROFESORUL

(Încet, aproape disperat): Mona! Mona! *(Către femeea din stradă):* Sărut mâinile, sărut mâinile. Complimente acasă. (Se *întoarce dela fereastră):* Te-a văzut! *(Pune decolat vasul pe masă).*

MONA

Cine era?

PROFESORUL

M-me Grigorescu.

MONA

A! Mama lui m-me Chiroiu.

PROFESORUL

Să ştii că te-a văzut.

MONA

Cu atât mai bine. Asta e o dovadă în plus, că sunt aici. *(Tandră):* Că e adevărat.

PROFESORUL

Mona, tu nu poţi să rămâi aşa, în rochia asta, în plină zi, într'un târg ca al nostru.

MONA

Asta aşa e. Ar trebui să mă schimb. Ştii ce? îmi pun din nou pijamaua ta de astă noapte. îmi venea bine.

PROFESORUL

Să lăsăm gluma, Mona.

MONA

Nu-mi venea bine? Vrei să spui că nu-mi venea bine?

PROFESORUL

Era cam ruptă.

MONA

Nu-i nimic. O cos.

PROFESORUL

Şi n'ai să te plimbi în pijama pe stradă.

MONA

Aici ai şi tu dreptate. Mi-ar trebui o rochie. Ce ar fi să împrumutăm dela o vecină? Dela M-me Maltopol Dela m-me Lascu. Cum e m-me Lascu? Grasă?

PROFESORUL

Mona, nu glumi. Nu e timp de glumit. Trebue să ii im din situaţia asta. Uite, eu mă reped până la Liceu, t oricum, e târziu (se *uită la ceas):* au! Opt fără zece! Oi 21 întâia n'am clasă, dar mă duc să iau nişte bani, că ii c întâiu. *(îşi caută haina, cravata).*

MONA

întâiu?

PROFESORUL

Şi se plătesc lefurile. De acolo mă reped până la Pascu. *(Şi-agăsit haina şi cravata. începe să se îmbrace zăpăcit şi stângaciu).*

MONA

Care Pascu?

PROFESORUL

Pascu, Magazinul General. Trebue să găsesc ceva acolo. O rochie, un trenchcoat. Orice. Ca să poţi ieşi din casă.

MONA

Da de ce să ies? Nu vreau să ies. Eu rămân aici.

PROFESORUL

Până când?

MONA

Toată viaţa.

PROFESORUL

Toată viaţa în rochia asta?

MONA

Da. Numai să-mi aduci un sandvich că mi-e foame. De altceva nu am nevoie.

PROFESORUL

Bine. Iţi aduc, dar acum am fugit. *(A terminat cu haina, cu cravata, își ia repede pălăria din cui și dă să iasă).*

MONA Stai!

PROFESORUL

(S'a oprit în *prag):* Ce e?

MONA

Vino aici! Nu-mi place cum ţi-ai făcut cravata. Nu te pricepi.

PROFESORUL

(Disperat): Mona!

MONA

Lasă-mă pe mine. *(Ii reface cu atenție și tandrețe cravata):* Stai cuminte. Aşa. *(Îlprivește o secundă):* Marin!

PROFESORUL Da.

MONA

Eşti drăguţ, să ştii. Eşti foarte drăguţ.

PROFESORUL

(Se uită cu disperare la ceas): Mona, e opt fără cinci.

MONA

Chiar dacă e opt fără cinci, eşti foarte drăguţ. *(Îl mângâie uşor pe obraz şi pe urmă se sărută lung).*

PROFESORUL

(După ce s'a desprins de ea,puţin ameţit): Nu. Asta mi se poate să fie adevărat. *(lese dar n'a închis bine uşa si se întoarce):* Mona, fii cu băgare de seamă. Nu ieşi în curte, nu te arăta la fereastră.

MONA

(Cu tonul lui): Nu râde. Nu cânta.

PROFESORUL

Da, nu cânta. Mai ales nu cânta. *(Iese).*

MONA

(Rămâne o clipă privind lung spre uşa prin care a ieşit eh Un zâmbet de tandreţe, de emoţie, îi luminează toată privirea): Eşti un prost. *(Se întoarce cu spatele şi se rezeamâ cu capul în uşă, visătoare):* Şi eşti aşa de drăguţ... *(Priveşte de acolo încă odată toată încăperea, fereastra, cărţile, portretele din perete, ale lui Keppler şi Kopernick. Pe urmă trece pe lângă ei, cu un gest de amiciţie, ca şi cum i-ar mângâia pe sub bărbie):* Şi voi... şi voi sunteţi drăguţi. (Ia *vasul, trece în baie ca să pună apă. Se întoarce. Caută florile. A uitat unde le-a lăsat adineori, undeva, pe un scaun, pe divan, le găseşte şi fredonând începe să le pună în vas, cu mare grijă. Se aude o bătaie slabă în uşa din dreapta, bătaie care se repetă după o secundă. întoarsă cu spatele, aplecată asupra vasului cu flori, fredonând mereu, iar nu aude. Uşa se deschide uşor şi cu mare băgare de seamă, intră timidă, eleva, cu ghiozdanul de şcoală în mână, numărul cusut pe mânecă, ţinută reglementară).*

SCENA II

MONA - ELEVA

ELEVA

Vă rog. domnu Profesor Miroiu nu-i acasă. *(Mona se întoarce brusc. Fata când o vede din faţă, tresare. E şi mai încurcată acum):* Vă rog să mă iertaţi, eu credeam. credeam. *(dă să plece).*

MONA

Ce credeai domnişoară?

ELEVA

Credeam că locueşte aici. domnu Miroiu.

MONA

Aici locueşte.

ELEVA

(Repede): Nu se poate.

MONA

De ce?

ELEVA

Fiindcă. *(ceva mai degajat):* fiindcă eu pe dv. nu vă cunosc.

MONA

Nici eu pe d-ta. Şi totuşi aici locueşte. Chiar acuma a ieşit din casă. Mă mir că nu l-ai întâlnit.

ELEVA

Nu, că eu am venit pe strada Unirii şi d-lui o fi dat colţul pe Cuza-Vodă... da, dacă ziceţi că nu-i acasă, eu . .. mă duc.

MONA

Aveai treabă cu el?

ELEVA

Aveam. Adică. voiam să-l rog. *(Deodată o podidesc lacrimile):* Mă dă afară din şcoală.

MONA Cine? El?

ELEVA

(Cu *puţin dispreţ, ca şi cum ar spune: "Săfim serioşi'):* A! nu. (Din *nou îngrijorată):* Domnişoara Cucu. (re*pede):* Nici nu m'a lăsat să intru în şcoală. A zis că mai întâiu să aştept conferinţa şi atunci eu am dat fuga până aici, să-l rog pe domnu Profesor Miroiu. *(se întrerupe):* da' dacă nu-i acasă. ..

MONA Nu-i.

ELEVA

Atunci. atunci eu mă duc. (Pune mâna pe clanţă, deschide).

MONA

(După o secundă de tăcere): Domnişoara.

ELEVA

(Oprindu-se): Vă rog.

MONA

Cunoşti bine pe d-l Miroiu?

ELEVA

II cunosc.

MONA

E profesorul d-tale?

ELEVA Da.

MON A

Ce noroc ai.

ELEVA

Da de ce?

MON A

Un profesor ca el! Vorbeşte aşa de frumos!

ELEVA

(Fărăprea mare entuziasm): Da, vorbeşte...

MONA

Aveţi şi astăzi oră cu el?

ELEVA

Avem. Ora patra. Cosmografia.

MONA

Ce lecţii aveţi?

ELEVA

Despre... staţi să mă uit. C'am uitat. *(Deschide ghiozdanul şi caută cartea. Mona se apropie şi urmăreşte cu viu interes. Fata a scos cartea şi o răsfoieşte repede, după ce şi-a muiat degetul pe limbă):* Despre. legile lui Keppler... să...

MONA

Keppler! *(Privire scurtă spre portretul din perete):* Mă laşi să văd si eu?

ELEVA

(Puţin mirată): Vă rog. *(Ii dă cartea).*

MONA

(Se *uită câteva secunde în carte cu mare atenţie. Pe urma citeşte):* "In mişcarea lui aparentă în jurul pământului, soarele descrie o elipsă. Pământul fiind într'unul din focare, mişcarea se face în sens direct" (Se *opreşte din citit):* Ce frumos e!

ELEVA

Zău !

MONA

(Citeşte mai departe): "Ariile descrise de raza vectoare a soarelui, sunt proporţionale cu timpurile întrebuinţate spre a le descrie". E minunat. Nu-i aşa că-i minunat.

ELEVA

(Sceptică): Da.

MONA

Ce noroc aveţi, d-ta şi colegele d-tale că-l puteţi asculta vorbind în fiecare zi...

ELEVA

Numai de trei ori pe săptămână.

MONA

.despre lucruri aşa de frumoase. Aşa de ameţitor de frumoase. *(Privind-o):* şi ce bine-ţi stă şorţul ista.

ELEVA

Doamnă, vă râdeţi de mine.

MONA

Nu. Crede-mă că nu. Iţi stă bine şi frumos. Cineva poate fi fericit într'un şorţ ca ăsta.

ELEVA

Vă râdeţi de mine Doamnă. Aveţi o rochie aşa de... aşa de ... (Nu *găseşte cuvântul).*

MONA

(Cu o vagă amărăciune): Aşa de.

ELEVA

(Fascinată): Niciodată n'am văzut o rochie ca asta, aici la noi. Şi nici la Bucureşti. C'am fost la Bucureşti, acum doi ani de Paşte, cu mama şi cu tanti... Lăsaţi-mă să mă uit bine la ea, ca să povestesc şi fetelor la şcoală. *(Se uită cu aceeaşi privire fascinată la miraculoasa rochie):* Da, dar dumneavoastră iertaţi-mă că vă întreb. de unde veniţi? *(Din strada se aude un sgomot de automobil. Fata tresare surprinsă):* Ce-i asta? *(Sgomotulse apropie):* In automobil? Pe strada asta?

MONA

(Care nu dă importanţăfaptului): Nu se poate?

ELEVA

A oprit aici. La poartă. *(Se repede la fereastră şi se uită afară. Pe urmă oarecum decepţionată):* A! e domnu Ispas. *(Explicativ):* Domnu Ispas dela gară. (Din *nou interesată):* Ba stai! Că mai e cineva. Un domn.

MONA

(Tresărind): Un domn?

ELEVA

Vai! Ce elegant e!

MONA

(Îngrijorată): Elegant? *(Vine şi ea spre fereastră, aruncă o privire spre stradă şi tresare cu un mic ţipăt):* El e!

ELEVA

Cine el?

MONA

(Are o secundă de editare, privire spre ușe, spre fereastră și pe urmă, repede, dispare în stânga, în camera de baie, trăgând ușa după ea).

ELEVA

(Din ce în ce mai intrigată): Care el?

SCENA III ELEVA - ŞEFUL - GRIG

Intră şeful gării, urmat de Grig. Grig e "bucureştean". Poate că la Bucureşti nu s'ar vedea aşa de direct, dar aici, în lumina asta, parcă e un exemplar din altă specie umană. Gesturi sigure (fără ostentaţie însă), eleganţă simplă, firească, puţin blazată poate. Vine dela volan. Şi asta se vede. E un om care la volanul unei maşini, la o masă de baccara, într-un mare hall de hotel, se simte la el acasă. Meserie neprecisă. Om de afaceri. Dar obişnuinţă veche de a umbla cu bani mulţi, de a-i câştiga uşor, de a-i cheltui la fel de uşor. Poartă un costum sportiv de dimineaţă, gris deschis.

ŞEFUL

(In *continuarea unei discuții):* Şi cum-vă spusei... Datoria înainte de toate. Regulamentul. Tată să-ţi-fie, frate, soră, *(Intransigent):* Nimic! Regulament... *(Zărind-o pe elevă):* Domnul Miroiu nu-i acasă, domnişoară?

ELEVA

(Nu-și poate lua ochii dela Grig. Nici n'a auzit, nici nu răspunde).

ŞEFUL

N'auzi domnişoară? Domnu Miroiu nu-i acasă?

ELEVA

(Tresărind): Cum? Nu. Nu e.

GRIG

(Către Șef): Dumneata eşti sigur că doamna... doamna de care ţi-am vorbit... e aici?

ŞEFUL

Sigur. La domnu Miroiu, profesorul. A plecat cu el, aseară, dela mine, dela gară. Au plecat împreună.

GRIG

împreună ?

ŞEFUL

Adică... d-lui zicea că se duce să doarmă la Udrea (Cu *subînțeles):* Mă'nţelegi!...

GRIG

(Mai mult pentru el): S'ar putea?. *(Privind curios și amuzat decorul):* S'ar putea să fi petrecut ea aici o noapte? Aici?

ŞEFUL

Dacă vă spun. *(Către elevă):* l-ascultă, domnişoară, d-ta eşti de mult aici?

ELEVA

(Fără să-și ia ochii dela Grig): De adineauri.

ŞEFUL

Şi când ai intrat n'ai văzut o doamnă?

GRIG

O doamnă, tânără, frumoasă, blondă, în rochie albă.

ELEVA

(Buimăcită că el, care n'a văzut-opână acum, îi vorbește): Ba da... adică nu...

GRIG

Da sau nu?

ELEVA

(Şi mai buimăcită, de apropierea lui și de întrebarea lui scurtă): Eu. să vedeţi. *(Nu mai poate minți):* Ba da. Am văzut-o.

ŞEFUL

Şi unde e?

ELEVA

Eu.   eu.   *(Cu un gest scurt, arătând ușa din dreapta):* Acolo.

ŞEFUL

Acolo? *(Face un pas spre uşe).*

GRIG

(II oprește calm): Lasă dumneata. *(Merge spre uşe și rămâne în fața ei).*

SCENA 69ŞEFUL - GRIG

GRIG

(Care a privit mereu spre ușa din stânga, fără să participe în ultimele replici, fără măcar să le audă): Domnule Şef. dumneata eşti convins că doamna e doamna pe care o caut eu?

ŞEFUL

Mai e vorbă? înaltă, blondă, rochie albă. Semnalmentele corespunde. Nu?

GRIG

(Cu un zâmbet): Ba da. Corespunde.

ŞEFUL

Şi p'ormă.   s'o chemăm înăuntru. S'o vedeţi şi dv. la faţă. *(Face un pas spre uşe).*

GRIG

Nu. Lasă.

ŞEFUL

Şi mai e ceva. Uitasem. Stați să vedeți. *(Se scotocește prin buzunarele vestei și scoate de acolo cele câteva fise de joc de aseară):* Poftim.

GRIG

(Le ia, le privește): Fise dela ruletă.

ŞEFUL

Cu asta voia dumneaei să plătească biletul. Dacă s'a mai pomenit!

GRIG

Adevărat. Nu s'a mai pomenit.

ŞEFUL

Păi nu? Păi nu era locul să-i tragem un proces-verbal de contravenţie?

GRIG

Ba era.

ŞEFUL

Eu de asta zic. S'o chemăm înăuntru şi să-i tragem procesul.

GRIG

Acuma-i târziu. Nu ţi-am plătit la gară? Şi biletul şi amenda?

ŞEFUL

(Cu regret): Ba aţi plătit.

GRIG

Păi vezi? Aseară trebuia.

ŞEFUL

Da, da nu avea acte. Nu zici că voia să se omoare.

GRIG

(Nu prea îngrijorat): Ce vorbeşti?

ŞEFUL

Piiiii! Ce-am tras cu ea. Nu şi nu că ea se omoară. Dacă nu eram eu.

GRIG

(Luându-l de spate şi împingându-lspre ieşire): Iţi mulţumesc domnule Şef. Eşti un om de ispravă. Dar acum lasă-mă. Lasă-mă singur.

ŞEFUL

Am onoarea. Vă salut. *(Se opreşte în prag):* Tiii. tare-mi pare rău. De cinşpe ani n'am mai tras un proces-verbal. O ocazie ca asta nu se mai nimereşte. (Iese).

SCENA V GRIG - MONA

Grig l-a petrecut pe şef până în prag. Rămas singur, se întoarce, păşeşte spre uşa din stânga, se opreşte în faţa ei, se uita o secundă sau două, cu un vag surâs amuzat, pe urmă foarte calm, pune mâna pe clanţă şi deschide. Nu intră. Rămâne locului, dar face semn cu degetul arătător, chemând-o pe Mona, iar când vede ca ea nu răspunde, repetă gestul. Mona iese în sfârşit de acolo. E puţin jenată, dar nu prea mult. Se privesc în tăcere unul pe altul câtva timp.

GRIG

Bună dimineaţa Mona.

MONA

Bună dimineaţa Grig.

GRIG

Ai dormit bine?

MONA

Mulţumesc. Tu?

GRIG

N'am dormit deloc. Am stat la joc până la cinci dimineaţa. Am fost în serie mare. Pe urmă m'am dus la hotel, credeam că eşti acolo.

MONA

Nu eram.

GRIG

Nu. Nu erai. Am luat repede o baie, m'am schimbat şi am pornit să te caut.

MONA

Şi m'ai găsit.

GRIG

După cum vezi. Eu totdeauna te găsesc.

MONA

Cine ştie? Poate că de astădată. nu.

GRIG

(N'a dat atenţie): Intâiu crezusem că ai schimbat numai camera, dar portarul mi-a spus că nici nu te văzuse prin hotel şi că, de altfel, nici nu avea camere libere. Atunci mi-am închipuit că ai trecut peste drum la Caraiman.

MONA

Eroare.

GRIG

Exact. Eroare. Nu erai nici acolo. Dar cineva din hall te zărise coborând scările spre gară.

MONA

întocmai.

GRIG

Şi la gară, tipul dela bar, Jean, chelnerul, te văzuse urcându-te în accelerat.

MONA

Ai mulţi informatori.

GRIG

Ii plătesc bine.

MONA Ştiu.

GRIG

Am telefonat la Bucureşti,acasă. Nu veniseşi. Am telefonat la gară să văd dacă trenul nu avea întârziere. Nu. Sosise regulat. Atunci.atunci am început să fiu îngrijorat.

MONA Tu?

GRIG Eu.

MONA

îngrijorat?

GRIG

Foarte.

MONA

Nu te recunosc.

GRIG

Timp de cinci minute.

MONA

Aşa da.

GRIG

Fiindcă după cinci minute mi-am adus aminte că n'aveai un ban în poşetă şi că probabil te-au dat jos pe undeva în vre-o gară.

MONA

Eşti foarte inteligent.

GRIG

Sunt. M'am urcat în maşină şi am pornit-o metodic, din gară în gară. Până aici. Simpatic şeful gării.

MONA

Daa.

GRIG

{*După o secundă de tăcere, părăsind tonul de glumă de până acum):* Mona!.

MONA Grig!

GRIG

Recunoaşte că cearta noastră de aseară a fost o prostie.

MONA

O mare prostie.

GRIG

Recunoaşte că eu personal, n'am avut nicio vină.

MONA

Niciuna.

GRIG

(Brusc, iritat): Ţi-am spus de atâtea ori, că nu-mi place, când joc, să stai în spatele meu şi să-mi vorbeşti şi să mă'ntrebi şi să mă sâcâi şi să-mi ceri bani. Ce vrei? Sunt jucător. Am şi eu superstiţiile mele.

MONA

Foarte normal.

GRIG

(Mai *potolit):* Vezi? Vezi ce'nțelegătoare eşti acum? (Din *nou iritat):* Mai ales că pierdeam. Eram într'un ghinion negru.

MONA

Și după ce-am plecat eu?

GRIG

Am început să câştig.

MONA

Imediat? GRIG

Nu. Ceva mai târziu.

MONA

(Interesată): Cam pe la ce oră?

GRIG

Ştiu eu? Cam pe la 12.

MONA

(Cu o mică tresărire): A!

GRIG

Dar de ce întrebi?

MONA

(A rămas o secundă pe gânduri): Nimic. Mă gândeam la superstiţii.

GRIG

A in început să câştig. Și-am intrat într'o serie fantastică. formidabilă. De asta nici n'am putut să mit ridic dela masă. Până dimineaţa. Până la cinci.

MONA

Vezi? Ţi-am purtat noroc.

GRIG

Apropiindu-se și mai mult de ea): Mona! *(Niciun gest din partea ei. El o apucă uşor de umeri):* Mona! Eşti supărată pe mine?

MONA Nu. Deloc.

GRIG

Deloc, deloc?

MONA

Absolut deloc.

GRIG

Eşti o fată delicioasă. (O *sărută pe obraz cu oarecare neglijență. Ea-l lasă):* Şi acuma hai să mergem.

MONA

Unde?

GRIG

Cum unde? Maşina-i afară. Hai să mergem.

MONA

(Simplu, fără violență): Nu.

GRIG

Cum?

MONA

Eu nu merg.

GRIG

Nu mergi? Dar ce faci?

MONA

Rămân.

GRIG

Unde?

MONA Aici.

GRIG

(Gestcircular, ironic): Aici?

MONA Da.

GRIG

Fată dragă, e prea târziu, sau prea devreme pentru glume. Mi-e somn. N'am dormit toată noaptea. Hai. Vino. Plecăm.

MONA

Pleci singur, Grig.

GRIG

Singur? Cum singur?

MONA

Uite aşa; singur.

GRIG

(Ceva mai răstit, ceva mai serios): De ce?

MONA

Pentrucă... pentrucă... Da, n'ai să'nţelegi. Nu. N'ai să'nţelegi. Ar fi mai bine să nu pui întrebări şi să io duci. (Cu *o schimbare de ton, simplu şi grav):* Ascultă, Grig. Tu... Ai văzut vreodată Ursa Mare?

GRIG

Ursa ce?

MONA

Ursa Mare?

GRIG

Eşti nebună.

MONA

(Cu *emoție):* Grig! Asta-i drăguţ.., Asta-i cel mai drăguţ lucru pe care mi l-ai spus de când te cunosc. Da. Sunt nebună. Pot fi şi eu nebună.

GRIG

Asta ştiam de mult.

MONA

Dar eu nu. Abia astă noapte am aflat. Astă noapte. Aici. Eu am făcut o descoperire. O sfâşietoare descoperire, Grig. Noi nu suntem fericiți.

GRIG

Noi doi?

MONA

Noi şi toată lumea noastră. Nu suntem. Ducem o viaţă tristă, stupidă.

GRIG

Dar comodă.

MONA

Se poate. Mie nu mi-a plăcut niciodată.

GRIG

Nu ţi-a plăcut. Dar ţi-a stat bine.

MONA

Martor îmi eşti tu, Grig, că nu mi-a plăcut. De atâtea ori am plâns şi n'am ştiut de ce. De atâtea ori am vrut ml fug şi n'am ştiut unde. Totdeauna, mă auzi? Totdeauna, oricâţi bani am avut, oricâte rochii, oricâte bijuterii, totdeauna am simțit că-mi lipseşte ceva, nu ştiam bine ce.

GRIG

Ursa Mare probabil.

MONA

Da. Ursa Mare.

GRIG

Mona, tu delirezi.

MONA

Nu, dragul meu, dac'ai şti ce limpede văd. E atâta soare azi dimineaţa, totul se luminează pentru mine. Uite, casa asta. florile astea.

GRIG

Florile astea? (Se *uită o clipă la florile din vas):* Iţi plac ţie?

MONA

Sunt minunate.

GRIG

Fetiţo, tu trebue să te culci. Trebue neapărat să dormi, S'a întâmplat ceva cu tine astă noapte. Ai băut.

MONA

(Cu un uşor zâmbet secret): Poate.

GRIG

Dar bine, te-ai uitat la zarzavatul ăsta din oală? Morcovi, pătrunjel şi păstârnac?

MONA

Grig, nu-ţi dau voie.

GRIG

Cum? Nota la florar se ridică în fiecare săptămână la zeci de mii de lei. Florile cele mai palide nu sunt destul de palide pentru tine. Violetele de Parma în Decemvrie, aduse cu avionul, nu sunt destul de fragile. Liliacul alb în Ianuarie nu e destul de alb. Florile de seră cele mai scumpe se ofilesc în camera ta într'o secundă. Ca un abur, ca o respiraţie şi toate astea de ce? Ca să te găsesc într'o zi, într'un mizerabil târg de provincie, leşinând cu o sorcovă în braţe?

MONA

Taci.

GRIG

De ce să tac? Pentrucă nu vrei s'auzi? Pentrucă ti-e frică?

MONA

Pentrucă e zadarnic.

GRIG

Recunoaşte că ţi-e frică. Frică să deschizi ochii, dar deschide-i, Mona şi uite-te bine la coteţul ăsta în care te sbaţi cu frumuseţea ta de prinţesă. Nu zău? Ai dormit iu pe salteaua asta găurită?

MONA

Taci. Nu ştii ce vorbeşti.

GRIG

Ai stat tu la masa asta şchioapă?

MONA

((jignită): Nu e şchioapă.

GRIG

Dar nici mult nu-i lipseşte. *(Păşeşteprin odaie, uitându-se cu atenţie şi ironie la lucruri):* E minunat! E fantastic. (A *ajuns lângă uşa din stânga):* Şi aici ce e? *(Deschide şi aruncă o privire înăuntru):* A! Sala de baie. Foarte modernă. îmi place. *(Scoate afară stropitoarea şi i-o arată):* Şi sistematică. *(Mona zâmbeşte. EI pune la loc stropitoarea şi pe urmă închizând uşa):* Aici ţi-ai făcut baia?

MONA

Nu. M'am spălat afară la fântână.

GRIG

Cum?

MONA

Da. E o fântână în curte. N'ai văzut-o când ai intrat? O fântână curată şi lanţ. M'am spălat acolo, dimineaţa, în zori. A fost.   a fost divin. Apa rece, vie.

GRIG

(Foarte serios, ca şi cum ar fi o întrebare capitală): Mona! Te-ai spălat tu la fântână?

MONA Da.

GRIG Tu?

MONA Eu.

GRIG

Tu, care la Bucureşti iei două băi pe zi, una dimineaţa, una seara, într'o infuziune de lavandă, la 26 grade şi 5 linii, nicio linie mai puţin, nici una mai mult... te-ai spălat tu în curte, la fântână?

MONA

Da.

GRIG

Bine, dar atunci e grav.   E foarte grav.

MONA

Cât se poate de grav, dragul meu.

SCENA VI GRIG - MONA - PROFESORUL

PROFESORUL

(Intrând repede, cu o rochie de damă pe brațul stâng): Mona! am adus. *(Se oprește scurt):* Mă iertați. Nu ești singură?

GRIG

(Cam agresiv): După cum se vede.

PROFESORUL

(Către Mona): Cine e domnul?

MONA

E.   *(Scurt):* fratele meu.

GRIG

Cum?

MONA

Da. E fratele meu.

PROFESORUL

Domnule... sunt... sunt... onorat. *(Venind spre el și întinzându-ii* mâna): Dați-mi voie. Numele meu este Miroiu. Marin Miroiu.

GRIG

îmi pare bine. îmi pare cu atât mai bine, cu cât am unele întrebări de pus.

MONA

(*Voindsă-loprească):* Grig?

GRIG

(Către Mona): Eu ori sunt frate, ori nu sunt. Și dacă sunt, pun întrebări. *(Către Miroiu):* Domnule, te rog să-mi explici ce s'a întâmplat azi noapte aici?

MONA

(Cu *un strigăt, abia exprimat):* Grig.

GRIG

Da. Ce s'a întâmplat? Fiindcă ceva s'a întâmplat.

PROFESORUL

(Intre jenă și cavalerism): Domnule.

GRIG

Fata asta care zice că e sora mea și pe care o reneg.

MONA Grig!

PROFESORUL

Sunteți prea aspru.

GRIG

Fata asta a plecat aseară de lângă mine. A fugit. Și o regăsesc aici, în casa d-tale, amețită, scoasă din minți, delirând. Ce i-ai făcut, domnule? (Ca *și cum deodată ar descoperi adevărul):* I-ai dat de băut.

PROFESORUL

Domnule.   dați-mi voie.   cum puteți crede?

GRIG

Ai îmbătat-o.

MONA

Grig, nu fi absurd.

GRIG

Ai îmbătat-o. Cu ce? De ce?

PROFESORUL

Domnule. înţeleg prea bine. indignarea, neliniştea. e datoria dv. de frate, nu?. La urma urmelor, sângele apă nu se face. Dar vă asigur că eu. că Mona.

GRIG

"Mona"? Ii spui pe nume?

PROFESORUL

(jenat): Acum, după tot ce s'a întâmplat.

GRIG

(Isbucnind): Dar ce s'a întâmplat, pentru numele lui Dumnezeu! vorbeşte odată! vorbiţi odată!

PROFESORUL

Domnule! am onoarea... vreau să spun... *(Luând repede şi eroic hotărârea):* Vă rog să-mi faceţi cinstea de a-mi acorda mâna surorei dv.

MONA

(Afolată): Dumnezeule!

GRIG

Mâna su... (O *clipă de suspensie, până sezisează situaţia):* A! Dar bine, atunci lucrurile se schimbă. *(Către ea):* Ascultă, Mona, ăsta-i un om de onoare. De ce nu mi-ai spus? *(Către Profesor):* Domnule, îţi cer iertare. Eu mă temeam că sora mea... *(întorcând o secundă capul spre ea):* Biata mea soră... a căzut pe mâna unui vulgar craiu, a unui don-juan fără scrupule, a unui seducător primejdios. Dar nu! D-ta eşti o conştiinţă.

MONA

(Încet dar fierbând): Şi dumneata un imbecil.

GRIG

Te rog să nu mă insulţi, într'un moment aşa de solemn. *(Către Profesor):* Tinere, cererea d-tale, mă ia-drept să-ţi spun - puţin pe nepregătite.

PROFESORUL

Şi pe mine.

GRIG

N'aşi putea să dau un răspuns imediat.

PROFESORUL

Evident. înţeleg.

GRIG

înainte de a vă da consimţământul meu... fiindcă, dacă nu mă'nşel, d-ta asta vrei dela mine; consimţământul.

PROFESORUL

Da. sigur.

GRIG

(Scurtă privire spre Mona): E colosal. *(Către Profesor):* înainte de a vă da consimţământul şi binecuvântarea. trebue să ştiu şi eu pe ce mâini o las, în ce casă.

PROFESORUL

(Stingherit): O! casa.

GRIG

N'am nimic de spus. E foarte frumoasă. Arc flori. Arc fântână. Are tot ce-i trebue.

MONA

(Către Grig încet): Eşti grotesc.

PROFESORUL

Nu, n'are. îmi dau seama că Mona vine dintr'altă lume. I-am spus şi aseară. Din cu totul altă lume. Şi nu trebue să credeţi că dacă prin. printr'o împrejurare năucitoare. a venit aici, la mine, eu am uitat, eu uit tot ce ne desparte. Dar vedeţi, eu am o carieră, o situaţie. Sunt profesor definitiv.

GRIG

(Către Mona): Definitiv!

PROFESORUL

Cu o gradaţie.

GRIG

Frumos!

PROFESORUL

O leafă mică, dar sigură. 11.273 de lei.

GRIG

Fără reţineri?

PROFESORUL

Fără.

GRIG

Admirabil. 11.273! Ea e o fată ordonată, strângătoare.

MONA

(Încet): Eşti odios.

PROFESORUL

Chiar adineaori am fost pe la şcoală şi i-am luat. *(Bagă mâna în buzunarul hainei, scoate câteva bancnote cu stângăcie şi le vâră la loc):* Azi e întâiu. *(Aducându-şi aminte):* Uite, Mona, rochia. Am trecut pe la Pascu. Cât p'aci să uit. Altceva n'am găsit. *(Întinde rochia, o oribilă rochie "degata", cu agăţătoare).*

GRIG

(Luând el rochia): Ce-i asta? (O *ridică de mânerul agăţătoarei).*

MONA

(I-o ia din mână): Lasă. *(Aruncă rochia repede pe un scaun).*

PROFESORUL

înţelegi? Nu poate să iasă în oraş aşa cum este. (îngrijorat): Nu-ţi place, Mona?

MONA

Ba da. *(Încet lui Grig):* Eşti odios.

PROFESORUL

Fiindcă dacă nu-ţi place, o primeşte înapoi. Aşa m'am înţeles cu Pascu. Dar nu acum, că n'am timp. Trebue să mă duc şi la şcoală. *(Către Grig):* Ştiţi, am oră dela 9-10.

GRIG

Aa! Atunci du-te.

PROFESORUL

Dau o fugă pân'acolo şi mă 'ntorc. Că lecția tot n'o fac. Nici n'aşi fi în stare. Prea sunt... prea sunt. Dar măcar să le spun. Să ştie că nu viu. Să puie pe altul în loc. *(A făcut un pas spre uşe):* Aa! Unde mi-e capul? *(Scoate din celălalt buzunar al hainei un pachet învelit în hârtie):* Uite Mona. *(Se întoarce, îi dă pachetul şi pe urmă explicativ, către Grig):* Ceva de mâncare. I-e foame săraca.

MONA

N'a mâncat nimic de ieri... (A *ajuns lângă uşe):* eu mă 'ntorc! (Iese).

SCENA VII GRIG - MONA

Mona a rămas în mână cu pachetul care i l-a întins profesorul şi pe care ea l-a primit maşinal. Se apropie acum de masă şi-l aruncă uşor, cu un gest de oboseală, de absenţă.

GRIG

(După ce a privit-o lung în tăcere): Prin urmare, aşa; M'ai înşelat.

MONA

(Ridicare din umeri, gest care nu neagă, nu afirmă).

GRIG

M'ai înşelat cu prăpăditul ăsta.

MONA

Te rog să nu vorbeşti despre el. Nu-l cunoşti.

GRIG

L-am văzut.

MONA

L-ai văzut dar nu-l cunoşti.

GRIG

Are haz băiatul. E simpatic. *(Şi deodată, tăios, fără ironie):* E ridicol.

MONA

Ridicol? De ce? Fiindcă ti-ai bătut joc. fiindcă ăi crezut că-ţi baţi joc de el în faţa mea? Ce milă mi-e de tine, Grig. Cu zâmbetul tău sigur, cu cravata ta perfectă, cu eleganţa ta ireproşabilă. Ce milă mi-e de tine. Tu nu eşti ridicol si n'ai să fii niciodată.

GRIG

(Îndârjit): Sper!

MONA

Dar nici n'ai să cunoşti marea lui taină.

GRIG

Are o taină?

MONA

L-ai văzut rău, în plină zi. Nu-i şade bine. E stângaciu, e prost îmbrăcat, e timid. Dar când se face seara. *(Întoarce capul spre fereastră):* când se face seara. aici, la fereastra lui. *(coborând mult vocea):* se întâmplă un lucru miraculos.

GRIG

(După o mai lungă tăcere, foarte serios): Mona! Vrei să rămâi cu el?

MONA Da.

GRIG

Te-ai gândit bine?

MONA

Nu. Nu m'am gândit deloc. Dar vreau să rămân.

GRIG

Mona! eu te'nţeleg.

MONA Crezi? -, GRIG

Cred că da. Te'nţeleg foarte bine. Ţi s'a urît. Te-ai plictisit. Vrei să schimbi.

MONA

(Protestând vag): Ba nu.

GRIG

Ba da. Toţi ne plictisim. Tuturor ni se urăşte. Toţi vrem să schimbăm. Măcar odată, pentru cinci minute. Dar bagă de seamă. Cele cinci minute trec. Până acum a fost foarte amuzant. Un fel de escapadă. Un fel de excursie. Florile, fântâna, stropitoarea. Ce nostim e! Dar acum... Hai acasă.

MONA Nu.

GRIG

(Montându-se): Nu? Şi eu ce fac, să mă 'ntorc singur, la Sinaia şi pe urmă la Bucureşti? şi ce să spun? că m'ai lăsat? că m'ai lăsat pentru un tip caraghios, care are o taină. şi la fereastra căruia se întâmplă noaptea miracole?

MONA

Grig, nu-ţi dau voie!

GRIG

(Ridicândmereu vocea): Ce nu-mi dai voie? Ce nu-mi dai voie? Am trăit trei ani cu tine. Am cheltuit o avere.

MONA

Eşti delicat.

GRIG

(Violent): Nu sunt delicat. Şi nu vreau să fiu. Şi n'am de ce să fiu.

MONA

Nu striga.

GRIG

Cum?

MONA

Pleacă dela fereastră şi nu striga. Te aud vecinii.

GRIG

Ce vecini? Care vecini?

MONA

Nu striga. Te aude dela Chiroiu.

GRIG

Care Chiroiu?

MONA

Chiroiu dela Percepţie.

GRIG

(Încremenit): Mona! Mona! *(Vine spre ea, vorbeşte cu o sinceră uluire):* Tu eşti o provincială. Ai ticuri de provincială. Când te-ai schimbat? Tu nu mai eşti Mona. Ţi-e frică de vecini. Ţi-e frică de ce-o să spuie târgul. Eşti. *(Cu profundă decolare):* Eşti nevasta lui Miroiu.

MONA

(Care și ea a fost surprinsă de strigătul ei de respectabilitate provincială - de mai sus - iar acum, speriată ca de un simptom grav al unei maladii pe care nu și-o cunoștea, e jenată): Lasă-mă.

GRIG

Eşti nevasta lui domnul Miroiu, Mona.

MONA

Lasă-mă să-ţi spun.

GRIG

Ce-ţi mai lipseşte? Rochia poate. îmbrac-o, îmbrac-o repede, ca totul să fie complet. *(A luat rochia de unde o aruncase ea adineori și o ridică prezentând-o):* Ia uite ce frumoasă e.

MONA

(Ii rupe rochia din mână și-o aruncă din nou pe undeva): Mă plictiseşti.

GRIG

Mona, tu eşti un animal de lux. Eşti făcută din puţin parfum, din multă lene, din oarecare fantezie. Tu crezi că toate astea vor rezista aici? Te gândeşti ce vei fi tu, cum vei fi tu peste un an? Poate cinci? încerc să-mi imaginez şi mă cutremur. Ştii ce vei fi? *(In clipa aceasta ușa din dreapta se deschide și intră, cu precipitare, domnișoara Cucu).*

SCENA VIII

GRIG - MONA - D-ra CUCU

GRIG

(Care e din întâmplare cu privirea spre ușe, îi prinde imaginea instantaneu): Uite! Asta vei fi. *(Vine repede spre d-ra Cucu):* Stai pe Ioc, doamnă!

D-ra CUCU

Pardon! Domnişoară.

GRIG

Doamnă sau domnişoară, n'are nicio importanţă. Stai pe loc. Dumneata nu eşti o persoană. Eşti un argument şi vii la timp. *(Arătând-oMonei):* Uite, Mona, asta vei fi.

D-ra CUCU

(Sufocată de indignare): Domnule!

MONA

Domnişoară Cucu, nu trebue să te superi, domnul e nervos şi are vervă.

GRIG

Cucu? O cheamă Cucu?

D-ra CUCU

(Către Mona): Da de unde ştii d-ta cum mă cheamă?

MONA

Te cunosc.

GRIG

Te cheamă Cucu?

D-ra CUCU

Ştii că eşti obraznic? *(Către Mona):* De unde mă cunoşti?

GRIG

Cucu şi mai cum?

D-ra CUCU

Lasă-mă domnule în pace.

GRIG

Filofteia?

D-ra CUCU

Nu te-astâmperi?

GRIG

Eulampia?

D-ra CUCU

(Către Mona): Ăsta-i sărit.

GRIG

Stai. Stai că ştiu. Esmeralda. *(începând o frază):* D-ră Esmeralda.

D-ra CUCU

Nu mă cheamă Esmeralda.

GRIG

Foarte rău. E o eroare. D-ră Esmeralda.

D-ra CUCU

N'auzi domnule că nu mă cheamă Esmeralda?

GRIG

Da cum te cheamă?

D-ra CUCU

(Demna): D-ra Cucu.

GRIG

(Către Mona): Vezi? Nici nume n'are, d-ra Cucu şi nimic mai mult. Nicio silabă mai mult. Şi totuşi a avut şi ea un nume, dar l-a pierdut. A fost şi ea tânără.

D-ra CUCU

A fost? Cum "a fost"?

GRIG

Sau poate mai este dar nu se vede.

D-ra CUCU

Domnule! Te poftesc!

GRIG

Poate că a fost şi ea cândva, un minut, o secundă din viaţa ei, o Monă, ca tine.

MONA Grig, te rog.

GRIG

Te superi? Eşti orgolioasă, Mona, dar iţi închipui că dac'ai fi dus viaţa domnişoarei Cucu, ai fi fost altceva decât domnişoara Cucu?

D-ra CUCU

Domnule, să faci bine să nu te amesteci în viaţa mea particulară. Eu atâta-ţi spun.

GRIG

D-ră Esmeralda!

D-ra CUCU

(Formidabilă): Nu mă cheamă Esmeralda.

GRIG

Ştiu. Dar te rog, fă-mi plăcerea şi lasă-mă să-ţi spun aşa, d-ră Esmeralda, eu salut în d-ta ceva care ar fi putut să fie. Salut secunda de frumuseţe şi de graţie care s'a pierdut, pentru c'ai rămas aici. Şi pentrucă te speli dimineaţa la fântână.

D-ra CUCU

La fântână? Rău mi se face! Eu la fântână. Eu, n'am pus în viaţa mea un strop de apă pe obraz?

GRIG

Dar cu ce te speli?

D-ra CUCU

Cu lapte de castraveţi, domnule!

MONA

Vezi, Grig? Vezi că apa de fântână nu strică.

D-ra CUCU

Şi la urma urmelor să-mi daţi pace. N'am venit aici să glumesc. Am venit să văd ce se petrece.

GRIG

Ce se petrece?

D-ra CUCU

Duduie, tot târgul. Domnule. *(Către Mona):* D-ta cine eşti? *(Arătându-l pe Grig):* Dumnealui cine e? De unde veniţi? Ce căutaţi? Ce vreţi? Şi automobilul de afară ce-i cu el? L-ai oprit în mijlocul uliţei, de s'adună toţi copiii din mahala. *(Se uită pe fereastră):* Ia te uită! *(Strigând peste fereastră afară):* Georgică! *(Către ei, explicativ):* Georgică a lui Vişan dela regie. *(S'aude claxonul):* Georgică! N'auzi? Pleacă d'acolo! *(Claxonul):* Georgică, n'auzi?

GRIG

(Care se uită şi el pe fereastră): Ei! *(Către Mona):* S'au căţărat pe maşină. Sunt cinci-şase *(Claxonul):* Ei! N'auziţi? Daţi-vă jos! *(Claxonul):* îmi strică radiatorul, *(lese grăbit, lăsând uşa deschisă).*

SCENA 83MONA - D-ra CUCU

D-ra Cucu a rămas la fereastră, privind spre stradă. Mona se apropie de ea.

MONA

D-ră Cucu! (O *atinge uşor pe umăr):* D-ră Cucu! *(D-ra Cucu se întoarce. Mona ezitând, o priveşte o secunda şi abia pe urmă cutează):* D-ta... d-ta ai fost frumoasă?

D-ra CUCU

(Tăcere. Lungă tăcere): Aşa se spunea.

MONA

Cine spunea?

D-ra CUCU

(Plină de amintiri): Ei!

MONA

Dar M-me Chiroiu, a fost frumoasă?

D-ra CUCU

Cine? Spălăcita aia?

MONA

Dar m-me Lascu?

D-ra CUCU

Să vorbim, să n'adormim!

MONA

Şi nu e nimeni? nimeni?

D-ra CUCU

Tot eu sunt mai bine 'n târg.

MONA

Dar.   dac'aşi rămâne şi eu?

D-ra CUCU

D-ta? Vrei să rămâi aici? *(Gest care arată casa, târgul, tot. Pe urmă, după o nouă tăcere, cu ceva simplu, emoționat în voce):* D-ră... sau doamnă...

MONA

Poţi să-mi spui oricum. Sunt şi una şi alta. Cum vrei s'o iei.

D-ra CUCU

Drăguţo! Eşti prea frumoasă. Pleacă.

MONA

Să plec? De ce?

D-ra CUCU

E trist.

MONA

Trist? E atâta soare! Atâta lumină!

D-ra CUCU

Astăzi. Dar când plouă?

MONA Plouă?

D-ra CUCU

Păi da. Destul de des... Şi iarna! *(Gestdecolat):* Parcă sunt douăzeci de ierni într'una singură.

MONA Dar el?

D-ra CUCUC Cine "el"?

MONA

(Gest vag spre masa de scris).

D-ra CUCU

Miroiu?

MONA

Marin.

D-ra CUCU

Cu cărţile lui. E fericit.

MONA

(Pe gânduri): E aşa de drăguţ. *(Tăcere):* Era aşa drăguţ.

D-ra CUCU

Era. Ai spus "era". *(Iese uşor, discret,pe uşa lăsată deschisă de Grig).*

SCENA 84

MONA - GRIG

Mona a rămas cu privirea în vag. Trec câteva secunde. Pe urmă, maşinal, fără să dea atenţie gestului, îşi ia poşeta, o deschide, scoate o oglindă şi se uită în ea, aranjându-şi puţin părul. Grig reintră, rămâne în prag şi o priveşte, fără ca ea să-şi dea seama.

GRIG Mona! Vii?

MONA

Vrei tu?

GRIG

Tu nu vrei?

MONA

Nu ştiu. Nu mai ştiu. Simt că dacă mă chemi am să viu cu tine. Dar îmi pare rău.

GRIG

De ce nu rămâi atunci?

MONA

Fiindcă n'am curaj. N'am destul curaj. Dar dac'ai vrea tu să m'ajuţi... de ce ai venit, Grig? Dacă m'ai lăsa să'nchid ochii -şi pe urmă- când îi deschid, să nu fii aici... să dispari...

GRIG

Eu nu sunt un om care dispar, Mona. Nu e genul meu.

MONA

Păcat. Ar fi fost mai bine pentru amândoi. Fiindcă. Crede-mă, Grig, eu nu sunt, nu mai sunt femeea pe care o cunoşti şi pe care ai venit s'o cauţi.   cu mine s'a întâmplat ceva.

GRIG

Lasă. Te culci şi-ţi trece.

MONA

Şi dacă nu-mi trece? Grig? Ne iubim noi? Suntem noi fericiţi?

GRIG

Draga mea, întrebuinţezi un vocabular pe care nu-l înţeleg. Care nu-i al meu. Iubire, fericire. Vorbe. Te iubesc? Mă iubeşti? Nu ştiu. Dar când intru cu tine în hall la Athenee Palace, sunt bucuros că eşti la braţul meu. Şi toate capetele se întorc după noi, Ce vrei mai mult? E deajuns.

MONA

Crezi?

GRIG

Cât despre fericire. Noi n'avem timp să fim fericiţi. Abia avem timp să trăim bine. Fericiţi sunt ăştia care rămân aici. A lor e împărăţia cerului.

MONA

Eşti cinic.

GRIG

Sunt grăbit. Am un automobil afară. -Haide, vii?

MONA

Şi mai e ceva, Grig, tu nu eşti gelos?

GRIG

Gelos? De ce?

MONA

(Puţinjenată): In sfârşit... Noaptea asta... noaptea care a trecut...

GRIG

Vrei să spui că...? serios, Mona? Adevărat. *(Ea tace):* Ei bine, e extraordinar! Una ca asta nu mi s'a mai întâmplat. Mona! Pe cuvântul meu de onoare că nu simt niciun pic de gelozie. E straniu dar e aşa. Nu vreau să te jignesc. Tu ştii că eu sunt în stare să cârpesc pe un tip care se uită cu coada ochiului la tine într'un restaurant. Dar de astădată. de astădată nu sunt gelos. Uite, am impresia că tot ce s'a petrecut, tot ceea ce pretinzi tu că s'a petrecut, n'a fost aici în lumea mea, în lumea noastră, că undeva, departe.   ştiu eu?.   în lună.

MONA

Nu în lună, Grig. In Ursa Mare.

GRIG

Fie şi în Ursa Mare, cum zici tu. Dar poate fi un om rezonabil, gelos pentrucă femeea lui s'a culcat într'o noapte cu cineva, în Ursa Mare?

MONA

Eşti un filosof.

SCENA 86MONA - GRIG - UDREA

UDREA

(Intrând repede): Doamnă! Coniţă!

GRIG

(Către Mona): Ăsta cine mai e?

UDREA

(Fără să-i dea vreo atenție, mereu către Mona): E adevărat? M'am întâlnit cu Miroiu, la liceu. Vine şi el în urmă. E adevărat?

GRIG

Ce să fie adevărat?

UDREA

(Tot către Mona): Domnul cine e?

GRIG

Sunt.

MONA

Grig! Taci. Domnule Udrea, eu plec.

UDREA

Plecați? De ce?

MONA

Plec. *(Gest uşor cu capul spre Grig).*

UDREA

(A înţeles): A!. (După o pauză): Şi. Marin?

MONA

Trebue să-i vorbeşti. Să-l faci să înţeleagă. Fiindcă eu. eu n'am curajul.

UDREA

Nu vă mai întoarceți? Niciodată?

MONA

Ştiu eu ?. Ii vei spune d-ta.

SCENA 86MONA - GRIG - UDREA - PROFESORUL

PROFESORUL

(Intrând fericit): Mona!

MONA

Marin! *(Tăcere stânjenită).*

PROFESORUL

(După ce s'a uitat la toți trei cu oarecare presimțire în glas): Mona!

MONA

(După o nouă tăcere): Grig! Domnul Udrea e profesor de muzică şi compozitor. Mare talent. A scris o simfonie.

UDREA

In patru părţi. Alegro, Andante, Scherzo.

PROFESORUL

(Cu nesfârşita tristeţe): Şi iar Alegro.

MONA

Dacă vrei tu.   întreabă-l. Să-ţi povestească. Are nevoie de un instrument.

UDREA

(Protestând): Doamnă.

GRIG

Foarte bine, maestre. Să vedem. Poate e ceva de făcut. Vino cu mine în stradă, că dracii ăia de copii, se tot caţără pe automobilul meu.   Vino şi stăm de vorbă.   *(Ies amândoi, vorbind).*

VOCEA LUI UDREA

(De afară, depărtându-se prin grădină): Să vedeţi, d-voastră. Pân'la Scherzo ar merge cum ar merge. Dar dela Scherzo încolo... întâiu intră alămurile; pam — pam — pam — pam... *(Vocea se pierde, se stinge. Mona şi Profesorul au tăcut, ca şi cum a r f i ascultat vocile ce se depărtau).*

SCENA XIII MONA - PROFESORUL

MONA

Marin.   vezi, eu nu pot să rămân aici, aşa, în rochia asta.   Aveai dreptate.

PROFESORUL

(Gest spre rochia adusă de el): Bine, dar... (Pe *urmă, scurt):* Nu-ţi place?

MONA

Ba da. Dar nu e deajuns. îmi trebue... am nevoie de atâtea alte lucruri... Şi atunci, plec să...

PROFESORUL

(Tresărind): Pleci?

MONA

Deocamdată.

PROFESORUL Mona!

MONA

Dar mă voiu întoarce.

PROFESORUL

Când?

MONA

Repede.

PROFESORUL Mâine?

MONA

Mâine.   nu cred.

PROFESORUL

Poimâine?

MONA

Ştiu eu?

PROFESORUL

Atunci. Duminecă.

MONA

Da.   poate, Duminecă.   poate într'o Duminecă.

PROFESORUL

Să te-aştept?

MONA

Sigur. Ce întrebare?

PROFESORUL

Să te-aştept la gară?

MONA

Nu. Nu la gară. Aici. Aşteaptă-mă aici. Am să viu.

PROFESORUL

Când?

MONA

Mereu. In fiecare seară.

PROFESORUL

(După ce a privit-o): înţeleg.

MONA

Ce înţelegi?

PROFESORUL

De douăsprezece ore trăesc într'un vis absurd. Cel mai absurd dintre visuri. De câteva ori mi-am spus: Dac'ar fi adevărat? Dacă s'ar putea să fie adevărat? Uite şi adineaori, pe stradă, m'am oprit din fugă - fugeam. M'am oprit deodată şi am pus mâna pe mine. Doamne! numai de nu m'aş trezi.   Mona! Simt că încep să mă trezesc. Nimic n'ai fost adevărat.

MONA

Nimic? *(Îlsărută):* Nici sărutarea asta?

PROFESORUL

Te duci, Mona. Pleci şi nu te mai întorci. N'am să te mai văd niciodată.

MONA

Marin, acolo sus, lângă Alcor, e o stea. o stea care de astă noapte poartă numele meu. Tu n'ai văzut-o niciodată, dar ştii că e acolo. Eu voiu fi totdeauna aici. *(Iese uşor în timp ce el a rămas cu privirea spre cer, spre Ursa Mare, spre Alcor, spre steaua lui nevăzută).*

SCENA XIV

PROFESORUL - UDREA

PROFESORUL

(Întorcându-se): Mona! *(Abia acum îşi da seama că ea a plecat. Ii repetă din nou numele, cu glasul scăzut):* Mona (De *afară se aude motorul maşinei, care porneşte, pleacă, se depărtează. Profesorul, nemişcat, urmăreşte sgomotul. Pe urmă merge fără grabă spre raftul cu cărţi, scoate de acolo atlasul lui Van Merch, vine cu volumul spre centrul scenei, îl deschide).*

UDREA

(Intrând sgomotos): Marine! E de necrezut. E nemaipomenit! A semnat tot. Toată lista. Toţi banii. Ea a semnat. Ea cu mâna ei. Dar banii... el i-a dat. *(Şi instinctiv îşi dă seama că asta n'arfi trebuit să spună. Tace încurcat. Pe urmă cu stângăcie):* Ascultă, Marine... mi-e greu să-ţi spun... dar trebue. Vezi.   eu.   ea.   nu se mai întoarce.

PROFESORUL Ştiu.

UDREA

De unde? De unde ştii?

PROFESORUL

Pentrucă nici o stea, nu se întoarce niciodată din drumul ei.

UDREA

(După o nouă tăcere): Şi acuma.   acuma tu ce faci?

PROFESORUL

Am de lucru. Am mult de lucru.   Udrea, nu te supăra.   dar.   te rog lasă-mă singur.

UDREA

Bine *(Se depărtează spre uşe).*

PROFESORUL

(Mergând spre masa lui de lucru): De aseară vreau să citesc cartea asta și n'am avut timp.

(Udrea a ieșit. Profesorul se așează la masă, deschide atlasul, începe să citească, cu oarecare absență parcă, dar pe urmă din ce în ce mai atent, mai interesat. Notează cu febrilitate ceva pe hârtie, se uită cu lupa, notează din nou, e absorbit de lucru, în timp ce foarte încet se Iasă cortina).

CORTINA